

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Halil İbrahim Bahar

Çok İncelikler
Vardı Dünyada

Seçilmiş Şiirler

VEYAYINEVİ

Kırk bir yıllık (1963-2006) bir yazma döneminin ürünü olan seçme şiirlerden oluşan bu kitap Cumhuriyet döneminin en önemlileri olarak kabul edilen şairlerin yapıtlarının hiçbirinin, öz ve biçim olarak, gerisinde değil. Dahası şiirsel söylem bağlamında kimilerinden çok daha yetkin olduğu söylenebilir,”

Özdemir İnce

“Şiir kitabını gün gün beklediğim, yayımlanması için her şeyi yapmaya hazır olduğum, ilginç, benzersiz şair Halil İbrahim Bahar...”

Cemal Süreya

Halil İbrahim Bahar, büyük bir şair. Ömrünce şiire çalıştı, şiirler yazdı, şiir üzerine düşündü. Bir dönemin en önemli edebiyat dergisi *Soyut*'u yıllarca yayına hazırladı, pek çok genç şairin, yazarın ortaya çıkmasına aracılık etti. Sıradışı bir tutumla, yaşarken hiç kitap yayımlamadı, ardında yayına hazır çok sayıda kitap dosyası bıraktı. Seçilmiş şiirlerinden oluşan *Çok İncelikler Vardı Dünyada*'nın yayımlanmasıyla, şairin –büyük bir çoğunluğu ilk kez gün ışığına çıkacak olan– şiirleri okurla buluşuyor.

Çok İncelikler Vardı Dünyada

B. Bahar

Halil İbrahim Bahar

(25 Ocak 1928, Trabzon - 16 Kasım 2010, İstanbul)

1928'de Trabzon'un Vakfikebir ilçesine bağlı Kavaklı (Zara) köyünde doğdu. Annesinin adı Zeliha, babasının adı Ali'dir. İlkokulun üç sınıfını Kavaklı'da, iki sınıfını Çarşıbaşı'nda (İskefiye) okudu. Orta öğrenimini Trabzon Lisesi'nde (1940-46) tamamladı. 1946'da İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ne girdi, 1952'de bitirdi. 1954-57 yılları arasında psikiyatri dalında uzmanlık eğitimi gördü. 1957-58 döneminde askerliğini yedek-subay olarak İzmir ve İstanbul'da yaptı. 1960'ta Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul (Samatya) Hastanesi Nöroloji Kliniği'nde Sinir Hasatlıkları Uzmanı olarak çalışmaya başladı. 1974'te, çalıştığı kliniğin şefliğine atandı. Bu görevden 1989'da emekli oldu.

Halil İbrahim Bahar'ın ilk şiirleri *Beş Sanat* (1950-52) dergisinde yayımlandı. Bunları, daha sonra şu dergilerde basılan şiirleri izledi: *Doğu-Batı, Esi, Yelken, Evrim, Yeni İnsan, Ataç, Dönem, Soyut, Sanat Olayı, Papirüs, Somut, Gösteri, Yazko Edebiyat, Karşı, Düşün, Varlık, Edebiyat ve Eleştiri, Adam Sanat, Kıyı, Şiir Oku, Mecaz, Kitap-lık, Üç Nokta.*

Soyut dergisini çıkardı (İki ayrı dönemde toplam 144 sayı; Mayıs 1965 - Eylül 1977), pek çok genç şairin yetişmesine katkıda bulundu. Bir süre *Yazko Edebiyat* dergisinin yönetimini üstlendi (1985).

Şiirleri çeşitli antolojilerde, yıllıklarda yer almıştır. Yaşarken hiç kitap yayımlamadı. Ardında, daktilo edilmiş, adlandırılmış ve ciltlenmiş çok sayıda kitap dosyası bıraktı.

Mezarı Ümraniye'de, Hekimbaşı Mezarlığı'ndadır.

Kitapları

Çok İncelikler Vardı Dünyada (Seçilmiş Şiirler), 2016

Ve Yayınevi - 023

Şiir - 014

Çok İncelikler Vardı Dünyada / Halil İbrahim Bahar

Yayına Hazırlayan

Kenan Yücel

Dizgi, Baskı Öncesi Hazırlık

Kenan Yücel

Kapak Tasarımı

Cansın Bozoğlu

Kapak Deseni

Sait Maden

Baskı ve Cilt

Sena Ofset

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi

B Blok 6. Kat No: 4NB 7-9-11

Tel.: 0 212 613 03 21

Sertifika No: 12064

1. Basım: Şubat 2016

ISBN: 978-605-66308-4-2

© Ve Yayınevi, 2016

Sertifika No: 30122

Ve Yayınevi

Caferağa Mah. Sarraf Ali Sk. No: 25/10 Kadıköy - İstanbul

www.veyayinevi.com

e-posta: info@veyayinevi.com

facebook.com/VeYayinevi

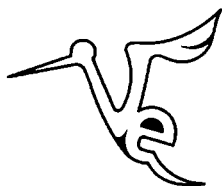
twitter.com/VeYayinevi

ÇOK İNCELİKLER VARDI DÜNYADA

Seçilmiş Şiirler

Halil İbrahim Bahar

Yayına Hazırlayan
Kenan Yücel

İçindekiler

Tuhaf ve Sıradışı / Özdemir İnce • 13

ÇOK İNCELİKLER VARDI DÜNYADA

Dedemin Sakalı Uzamaktan • 25
Gülmekten Ölen Ata Ağıt • 26
Yargıcın Şapkası Papaz Kaçtı • 27
Da • 29
Mezmurlar • 30
Düşüş • 32
Peygamber • 33
Halat • 36
Sa • 38
Sam • 39
Afiş • 40
Kalmayan • 41
Sarsıntı • 43
Sürgün • 44
Tansık • 45
Yükler • 46
Bozum • 47
Pas • 48
Dururken • 49
Sönmüş • 50
Sedefler • 51
Güzelleme • 52
Armada • 53

Merdiven • 54
Öteberi • 55
Kabuklar • 56
Mayın • 57
Masadaki • 58
İkilem • 59
Gazel • 60
Kör • 61
Zincir • 62
Cendere • 63
Görürsek • 64
Düğüm • 65
Dilim • 66
Balık • 67
Beklemeler • 68
Koşmaca • 69
Ortam • 70
Unutmadan • 71
Sonrasız • 72
Karası • 73
Aydınlıkta • 74
Salyangozlu • 75
Lifler • 76

Kabuk • 77
Gölgesiz • 78
Ayaz • 79
Gittikçe • 80
İkisi • 81
Boşunalık • 82
Arınma • 83
Pota • 84
Sarmal • 85
Yalıtım • 86
Kuklalar • 87
Tanımlar • 88
İlgi • 89
Dalga • 90
Devinim • 91
Durumsu • 92
Bakarken • 93
Gösteren • 94
Okunmaz • 95
Oyası • 96
Değmese • 97
Makas • 98
Onlar • 99
Özet • 100
Gitmek • 101
Omurga • 102
Kimse • 103
Miydim • 104
Heryerde • 105
Açıklık • 106
Örtme • 107
Süre • 108

Kayıhta • 109
Burgaç • 110
Arama • 111
Anlam • 112
Ayrışım • 113
Soruşturma • 114
Uzaklaşmalar • 115
Süresiz • 116
Belirsizlikler • 117
Körsen • 118
Yazmaca • 119
Sırça • 121
Oğlankız • 122
Yanarca • 123
Saklıyüz • 124
Sürünceme • 125
Dokunulmazlık • 126
Acıpark • 127
Çınlayan • 128
Başta • 129
Köküyle • 130
Ürkü • 131
Betim • 132
Güneşsiz • 133
Derinde • 134
Saplantı • 135
Örtük • 136
Görgü • 137
Burgu • 138
Yutma • 139
Kıskaç • 140
Kesit • 141

Alaza • 142

İnce • 143

Aşkta • 144

Algı • 145

Sancı • 146

Takıntı • 147

Düz • 148

Yamalak • 149

Özüm • 150

Varsa • 151

Simyaca • 153

Yukarı • 154

Kışgil • 155

Karşım • 156

Yayına Hazırlayanın Notları / Kenan Yücel • 159

Şiir Başlıkları Dizini • 165

“Bir ozan, hele beğenileri altüst edebilmiş, alışkanlıkları çiğ-nemiş geçmiş bir ozan, elbette kısa bir süre içinde –hangi yaşam kısa değildir ki– anlaşılmayı, yüceltilmeyi bekleyemez çevresinden, beklememelidir. Gelecek kuşakların, yeniden kurulacak beğeni öl-çülerinin değerlendireceği bir kişiliktir artık o, buna razı ve yatkın olmalıdır. Demek ona hak ettiği yer, daha sonra verilecektir. Bu açı-dan bakıldığında hiçbir ozanın hakkı yenmez, er geç değeri ortaya çıkacaktır onun. Mutluluğunu gününün alkışından beklememeyi öğrenmelidir her ozan.

Bir ozanın ölümü biraz da bu yüzden hazindir işte. Kendi üs-tüne verilecek gerçek değer yargılarını öğrenmeden, bilmeden bır-akmıştır dünyayı. Nice seviler onun şiirleriyle dile gelirken, ozan sininde gene tek başınadır.

Ama bu dünyada yaşarken başarısını tanıtmış, tanıtlamış ozan-lar yok mu diye sorulacak olursa, zamanın bu çeşit yargıların çoğu-nu değiştirmiş olduğunu anımsamak yerinde olur.”

Halil İbrahim Bahar

Soyut, Ekim 1974, S. 72, s. 3

Kırk bir yıllık (1963-2006) bir yazma döneminin ürünü olan seçme şiirlerden oluşan bu kitap Cumhuriyet döneminin en önemlileri olarak kabul edilen şairlerin yapıtlarının hiçbirinin, öz ve biçim olarak, gerisinde değil. Dahası şiirsel söylem bağlamında kimilerinden çok daha yetkin olduğu söylenebilir, ama şair Halil İbrahim Bahar hiçbir ciddi antolojide yer almıyor. Adını önemli edebiyat sözlüklerinin çoğunda bulamazsınız. Şiirin niteliği bağlamında ciddi bir saptama da yoktur.

Behçet Necatigil'in *Edebiyatımızda İsimler Sözlüğü*'nde verilen bilgi şöyle: "Halil İbrahim Bahar. Günümüz şairlerinden, doğ. 1928 Trabzon. Trabzon Lisesi'ni (1946), İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Hastahanesi'nde asabiye mütehassısı iken emekli oldu. *Beş Sanat* dergisinde başlayan (1950) ve genellikle içe dönük bir şiir anlayışına bağlı şairliğini *Evrım, Ataç, Dönem, Yelken, Yeni İnsan, Soyut* ve *Yazko Edebiyat* dergilerinde sürdürdü. 1965 mayısında çıkmaya başlamış *Soyut* dergisinin sahibi ve sorumlu yönetmeniydi. Pek çok genç şaire yetiştirme alanı olmuş bu aylık edebiyat dergisi 13. yılında (sayı 107, Eylül 1977) parasal nedenlerle kapandı."

Hikmet Altınkaya'nın *Türk Edebiyatında Yazarlar ve Şairler Sözlüğü*'nde¹ ise şu bilgiler yer alıyor: "Halil İbrahim Bahar. Şair (doğ. Trabzon, Vakfıkebir, 1 Ocak 1928). Trabzon Lisesi'ni, İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi'ni bitirdi. Sonra uzmanlık stajı yaptı. Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Hastanesi'nde asabiye uzmanı olarak çalıştı, emekli oldu. İlk şiiri *Beş Sanat* dergisinde çıktı (1950). Bahar, 1960'tan sonra *Evrım, Ataç, Dönem, Yelken, Yeni İnsan* dergilerinde yazdı. Gerçeküstücü şairlerin etkisinde kaldığı görüldü. Denemeleri ve şiirleri, kendi yayımladığı *Soyut* dergisinde çıktı (1965-1975), kitaplaşmadı. Yalnızca *Sansür* (Yazko, 1984) adlı ortak kitapta adı yer aldı."

1) Doğan Kitap, 1. basım, 2007

İki metin de birbirine benziyor. Behçet Necatigil'in sözlüğünde H.İ. Bahar'ın şairliğiyle ilgili herhangi bir tanımlama yok. Sadece *Soyut*'un "parasal nedenlerle kapandı"ğı belirtiliyor ki bu saptama yanlış olmalı. Çünkü ilaç firmalarından aldığı reklam dergiyi yayınlamak için yeterliydi. Ayrıca H.İ. Bahar, istese, *Soyut*'un yayınlanması için gereken masrafı karşılayacak kadar varlıklıydı.

Hikmet Çetinkaya'nın "Gerçeküstücü şairlerin etkisinde kaldığı görüldü" saptaması da doğru değil. H.İ. Bahar'ın 60 ve 70'li yıllarda yayınladığı şiirlerde başta otomatik yazım olmak üzere üstgerçekçiliğin² hiçbir özelliği görülmez. Yüzey yapıdaki bütün öğelerin birbiriyle sağlam bağlantıları vardır. Pek ender kullandığı imgelerin öğeleri de şaşırtıcı (absürd) olacak kadar birbirlerine uzak değildir. Okurda ve eleştirmende otomatik yazım izleniminin uyanmasının nedeni şairin bilinçli olarak noktalama imi kullanmaması. İyi kurulmuş bir cümlede noktalama işaretlerine gerek yoktur. Bu konuda günlüğünde şunları yazıyor:

"4 Haziran 1984

*dişyazıda bile zorunlu bulmadığım
noktalama imlerini şiirin semtine uğratmam
bir şiirin herhangi bir imge anlam biriminde
ünlemlik bir içerik yoksadır
sonuna ünlem imi koymak neye yarar
onu ünlemlik bir duruma getirebilir mi
eğer içerikte ünlem uyarıcılığı varsa
ünlem imine gerek yoktur"*

Eleştirel değerlendirmelerde, şairlerin (bencil) belleğinde ve okurun (kirli) beğenisinde ciddi bir yansıması olmayan bir şairin yapıtını ortak dolayım ve piyasa dolaşımına sokmak son derece zordur. Bu zorluğu aşmak için kuramsal ilkelerden hareket etmek gerekir ama ve ne yazık ki şairlerin büyük bir çoğunluğu ve okurun tamamına yakını bunlardan habersizdir. Yanlış ve yanlış karar ve algıları değiştirmek son derece zordur. Şairlerin yerini salondaki koltukların yerini değiştirircesine değiştiremezsiniz. Ancak kanıtlar göstererek öneride bulunabilirsiniz. Bu önerilerin nasıl algılanacağı da ayrı bir sorun.

2) Gerçeküstücülük

Elimizde Halil İbrahim Bahar'ın 20 Mayıs 1984 ile 31 Temmuz 1984 günleri arasında kaleme aldığı ve *Esintiler Uyarılar Yansımalar (Güncel Saptamalar)* adlı yayınlanmamış günceleri var. Rastlantıysa bakın ki benim *Şiir ve Gerçeklik*³ adlı kitabımda yer alan makaleler de 1983-1985 yılları arasında yazıldı. H.İ. Bahar'ın tedirginliklerinin ve beğeni diktatoryasına isyanlarının cevaplarını benim kitapta da bulabilirsiniz.

Şimdi, H.İ. Bahar'ın *Güncel Saptamalar*'ından seçtiğim görüşlerini okuyup irdeleyelim:

“16 haziran 1984 cumartesi

*Öncekilerin açtığı, yolda alışkın adımlarla
yürümenin kolaylığına aldanmak
gerçek bir oza na yakışmaz
o çetin yolu ilginç yolu başka bir alanda açmakla
yükümlü olduğunu unutmamalıdır
anadil ortaklığından öncelikle kurtulmak gerekiyor
yoksa şiir yazmanın anlamı olamaz”*

H.İ. Bahar, 1984 yılında (yılına kadar) yazılmakta olan şiirin eleştirisini yapıyor: Ortak sözcükler, mazmun haline dönüşmüş ortak imgeler, benzer fil çekimleri, çoğaltılmış yığma şiir... İkinci Yeni'nin egemenliği sağlamlaşmış, İlhan Berk, Turgut Uyar, Cemal Süreya, Edip Cansever ve Ece Ayhan yazılmakta olan şiirin ikonları haline getirilmiş; Muzaffer Erdost, Fethi Naci, Asım Bezirci gibi çağdaş evrensel şiirin serüveninden habersiz üç eleştirmenin 1956-1960 arasında kaleme aldığı karakuşî değerlendirmeleri başta Mehmet H. Doğan olmak üzere tartmadan tekrarlayan ikinci el eleştirmenleri de unutmamalı. Bir yanda 1930-1960 arasındaki antolojiyi okumadan, 1960-1980 arası yenileşmenin kök ve kökenlerini irdelemeden yaşıdaşlarının şiirini tekrarlayan, bir yanda Nâzım Hikmet'i merak etmeden Ataol Behramoğlu-İsmet Özel şiirinin peşinden koşan ve Ahmed Arif'i putlaştıran genç şairler de var...

H.İ. Bahar bu piyasanın, bu ortak pazarın dışında bir başka şiir yazıyor ve yazdığı şiir “tuhaf” karşılanıyor, müşteri bulamıyordu. Şair bunun nedenlerini biliyordu.

3) *Şiir ve Gerçeklik*, Imge Kitabevi Yayınları, 2011, 4. baskı

F.H. Dağlarca ve Behçet Necatigil tedavülünden kaldırılmış, Oktay Rifat ve Melih Cevdet Anday’a gönül indirilmiyordu.

“16 haziran 1984 cumartesi

*ortak anadilden oşanca etkileyici sarsıcı
değiştirici bir dil yaratmak
sözcüklerin yüklemelerini herkesin duyarlığından
başka bir duyarlığa çevirmek zorundadır
yağmuru herkes için aynı yağmur olmaktan kurtarmalı
okur
daha önce kendisini ıslatan
çiçekleyen ya da taşkınlara neden olan bir yağmurla
değil bir apansızlıkla kendisini yıkıma
yeni bir yaşama sevincine ulaştıran
oşanın döktürdüğü bir yağmurla ıslanmalıdır”*

H.İ. Bahar, dilbilimcilerin deyişiyle, çağdaş dilden, gündelik dilden “sapma”dan söz ediyor. Bu sapmalar şiirsel söylemin ve imge düzeninin oluşturucularıdır. O dönemde, şiirin her şeyden önce bir dilsel yapı olduğu, dilin ise bir anlam içerdiği, bizzat anlamın kendisi olduğu⁴ umursanmıyordu.

“17 haziran 1984 pazar

*bir oşan için en büyük saçma engel
kendisinden önce yerleştirilmiş olan bir tür
şiir alışkanlığıdır
ortalama okur her oşandan bu alışkanlığa karşılık veren
şiirler bekler bir bakıma baktırır da
okurun alışkanlığını sarsıp yok edecek kimse de
oşandan başkası değildir
demek yeni bir oşanın temel işlevi
önceki şiire karşı bir anlamda şiir olmayandır
yani kendi şiirini ortaya koymak
kendi değişik sesli borazanını çalmaktır”*

Çok doğru ama o zaman da yalnız başına kalırsın. Şimdi adını

4) Özdemir Ince, *Tabula Rasa*, Imge Kitabevi Yayınları, 3. baskı, 2011, s. 65

anımsamadığım bir Fransız şair ve eleştirmen, genç şairlere, tanınmaları, edebiyat loncaları ve okur tarafından kabul edilmeleri için bir topluluk içinde yer almaları gerektiği tavsiyesinde bulunuyordu. Bu şair ve eleştirmene göre topluluğun bir akıma dönüşmesi gerekli değildi, bir çıkar ve dayanışma içinde olmaları, eleştirmenler ve en azından bir dergi ve yayınevi tarafından desteklenmeleri yeterliydi. Görgü ve bilgim bu tavsiyeyi doğruluyor.

Kendi değişik sesli borazanı istediğin kadar çal ya da herkesin kullandığı borazandan değişik sesler çıkar, ama aslanım, senin antenleri açık ve kalemi kuvvetli bir eleştirmene ihtiyacın vardır. Seni o yıllarda görebilecek tek eleştirmen Hüseyin Cöntürk⁵ idi, ama o da seni gördükten kısa bir süre sonra edebiyat ortamına küsecekti⁶.

Hüseyin Cöntürk, H.İ. Bahar'ı görmüş.⁷ *Çağının Eleştirisi, İkinci Kitap*'ın "Şairler Sözlüğü" bölümünde Bahar'a değinirken, 1964, 1965, 1966 ve 1967 yıllarında yayınlanmış olan 12 şiirinin bazı bölüm ve dizelerini acımasızca irdeliyor:

Halil İbrahim Bahar 1963'ten beri yazıyor. 46 şiiri toplanmış bende, ilk şiirleri kısa idi. Şimdilerde uzun şiirleri çoğunlukta.

5) Hüseyin Cöntürk (d. 1918, İzmir - ö. 22 Haziran 2003, Ankara) Türk eleştirmen. İlk ve orta öğrenimini İzmir'de tamamladı. 1941'de İstanbul Teknik Üniversitesi İnşaat Fakültesi'ni bitirdi. İnşaat mühendisi ve yönetici olarak çeşitli devlet kurumlarında çalıştı. Cöntürk, özellikle 1950'li ve 1960'lı yıllarda, *Yenilik, Pazar Postası, Türk Dili, Yeni Ufuklar, Varlık ve Ataç* gibi edebiyat dergilerinde, ayrıca yayıncıları arasında yer aldığı *Dönem ve Yordam* dergilerinde çıkan yazılarıyla "öznel eleştiri"ye ya da eleştiride denemeci tavıra karşı çıkarak Türkiye'de "nesnel eleştiri" anlayışının öncülerinden oldu.

Genç şair, yazar ve eleştirmenlere verdiği destekle tanındı; özellikle 1960 Kuşağı'nın bir eleştiri kuşağı olarak yetişmesine büyük emeği geçti. Yıllarca her çarşamba evinde gerçekleştirdiği "Çarşamba Toplantıları" ile, ilgi alanları birbirinden çok farklı gençleri bir araya getirdi, pek çok konunun gençler arasında derinlemesine irdelenip tartışılmasını sağladı.

1958'de çıkan ilk kitabı *Eleştirmeden Önce*'de, New Criticism (Yeni Eleştiri) hareketinden etkilenecek (kendi deyişiyle) "eleştirme" kuramı üzerinde durdu.

İkinci kitabı *Çağının Şairi*'nde (1960) ise şiir kuramını ele aldı. Sonraki kitaplarında kuramdan uygulamaya geçti: *Günlerin Götürdüğü*'nde (1962) eleştirmen Suut Kemal Yetkin'i, *Turgut Uyar* (1961) ile *Behçet Necatigil ve Edip Cansever Üstüne* (1964) kitaplarında ise bu şairleri inceledi. 1960'lardan sonra edebiyattan uzaklaştı ama özellikle genç yazar ve şairlere ilgisini ve desteğini sürdürdü. Ölümünden sonra, kitaplarıyla birlikte, makaleleri, tartışma yazıları, deneme yazıları, daha önce kitaplaşmayan *Eleştirme Sözlüğü* ve *Şairler Sözlüğü* çalışmaları, Haluk Aker ve Nuran Tezcan'ın da katkılarıyla, Ege Berensel tarafından kitaplaştırıldı ve Yapı Kredi Yayınları tarafından iki cilt olarak basıldı. (Vikipedi)

6) Hüseyin Cöntürk, *Çağının Eleştirisi, Birinci Kitap*, YKY, s. 143. "Dilde Deformasyon Gerekliliği" adlı makale.

7) Hüseyin Cöntürk, *Çağının Eleştirisi, İkinci Kitap*, YKY, s. 547

Bahar'ın rahat bir deyişi var. Ağaçların yaprak açışı gibi kendiliğinden. Ve büyüyor durmadan yapraklar. Yani bir devrinde Bahar'ın şiiri, duragan değil. Yer yer de önemli şeyler söylüyormuş gibi bir tonla geliyor, o sözlerle geçici de olsa çarpıyor. Önemli buluşlar getirdiği de oluyor arada bir. İlk şiirleri arasında ilginç olanlar var, başarılı sembolik bir tutuma örnek gibi bunlar.

(...)

Bahar'ın göze batan nitelikleri şunlar; 1) Masalsı, gerçeküstü bir hava, deyiş, öyküleme. 2) Canbazlık, oyunbazlık, matraklık, eğlendiricilik türünden verilere yaslanma.

Bahar başarılı bir şair olamıyorsa bu nitelikleriyle, bu niteliklerde değil, onun şiir felsefesinin şüruklüğünde bence. En saçma bir sözcük yığınının bile anlamı olduğuna, rastlantılarla şiirde anlam oluşturulacağına inanıyor Bahar. Bu inancını yalnız dünyazırlarında değil şiirlerinde de ortaya koyuyor.

(...)

Oysa her saçma söz dizisinden anlam çıkmaz. Çıkarsa da ilginç olmaz, şaire yakışan ürün olmaz. Baharın şiirleri de işte böyle. Hele uzun şiirleri, iyi şiirleri bir yana, Bahar'ın başarılı olamayışının nedenleri şunlar:

1) Şiirlerinde anlamsız kalan birimler pek çok, çoğunlukta. Anlamli birimler birbirine eklenmiyor, birbirini büyütüyor.

2) İmgeler bir şey canlandırmıyor, çağrıştırmıyor, düşündürmüyor: maya tutmuyor, büyü de yaratmıyor.

3) Şiirlerindeki devrim, o güzel şey, anlam, imge ve öykülemedeki tutarsızlık ve süreksizlik yüzünden bir soy abuksabukluktan öte bir ürün veremiyor. (Abuksabukluğun, şizofrenliğin de güzel şiiri yaratılabilir şüphesiz. Ama Bahar'da böyle bir erek ya da sonuç görülüyor.)

Bahar'ın sözcük oyunlarına kaçması, aynı sözcükleri değişik şiirlerinde yinelemesi, ağabeylerinin kullandığı sözcüklere fazla iltifat etmesi, kimi şiirlerini öteki şiirlerinin "fibristi" haline getirmesi bitiriyeliğe, sıkıcılığa ve şaire güvensizliğe yol açıyor.

Bahar kendisini şiire iten koşulları bundan sonra değiştirebilir, daha iyi bir yörüngeye kendisini oturtabilir mi? Bahar'da yabana atılamayacak bir şey var, onun yabana gitmesi insanı üzüyor.

Değerlendirme çok mu sert? O dönemde İlhan Berk, Edip Cansever, Turgut Uyar, Ahmed Arif, Arif Damar, Celal Sılay, Sezai Karakoç, Özdemir Asaf dahil Hüseyin Cöntürk'ün zapartasını yemiş epeyce şair vardır. 1959 yılında, bir yazısında⁸ adımı anmadan benim de canıma okumuştur. Haklıydı adam.

H. Cöntürk, H.İ. Bahar'ı biraz hırpalıyor ama ondaki cevheri de görüyor. Cöntürk, Halil İbrahim'in 1960'larda rastladığı 46 şiirinden

8) Hüseyin Cöntürk, *Çağının Eleştirisi, Birinci Kitap*, YKY, s. 492-493

12'sine dayanarak bir değerlendirme yapıyor. Yaptığı değerlendirme, bence olumsuz değil ve kuşkusuz daha sonra ortaya çıkan 20-25 yıllık ürünleri kapsamaz.

“22 haziran 1984 cuma

*şiiir hem dile bağılı hem de dilden ayrı bir özelliştir
ikinci bir dil denemez buna
öyle olsaydı her şiiir için sil baştan ikinci bir dil
yaratmak gerekecekti buyusa olası görünmüyor
ozan şiiirde dili geçerli kullanım alanın dışına
çıkardığı sözcükleri genelgeçerlilikten
arındırdığı daha zengin daha yoğun
bir etkinlik ilişkisine soktuğu zaman başarılıdır”*

Şimdi benim Eylül 1992'de yayınlanan⁹ bir yazıma başvuralım:

“Şiiir dili, öne çıkartma (foregrounding), düzenlilik (regularity) ve bağlantı (cohesion) gibi biçimsel ilkelerin önemli bir rol oynadığı özel bir dildir.

Şiiir iletişimsel değerini, hem doğal dille bir karşıtlık oluşturacak biçimde öne çıkartılmış sapma (deviation, écart) ve düzenliliklerden (regularity), hem de bunların metin içinde metin parçalarını anlamlı bir bütün halinde birleştirme işlevini yerine getiren karşılıklı ilişkilerden alır.

Şiiir dilinin hammaddesi doğal (gündelik) dildir. Şair doğal dilin yapısına (yüzeysel, biçimsel, anlambilimsel) müdahale ederek şiiirsel dili oluşturur. Bu 'müdahaleler' nelerdir?

Bu müdahaleler düzensizlikler (deviation, écart) ve düzenlilikler olarak ortaya çıkarlar.

Sapmalar (düzensizlikler): Dilbilgisi kurallarına uymayan cümle ya da birimlere sapma adı verilir. Şiiir, doğal dilin her düzeyde sapmalarından yararlanır.”¹⁰

Ama o sapmalar başıbozuk olmayacak, her sapma yeni bir anlam tetikleyecek. H.İ. Bahar bu yöntemi bilerek, başarıyla uyguluyordu. Ama bu sapmaları nedensiz ve amaçsız yapan şairler revaçtaydı.

9) Adam Sanat dergisi, Sayı: 82

10) Özdemir Ince, *Yazınsal Söylem Üzerine*, Imge Kitabevi Yayınları, 3. baskı, 2013, s. 31

“4 temmuz 1984 çarşamba

*şiiir sözcüklerle yazılıyor ama bana sorarsanız bir şiiir
sözcüklere dayanmamalıdır ya da daha değişik söylersek
bir şiiir kendisini ortaya çıkaran sözcükleri aşmalı
onları neredeyse tümünden silmelidir
işte bütünlüğün imgenin anlamı burada gizlidir
çünkü şiiir bir açıklama değildir bir bildiriyse biç
değildir
yumuşak sözcüklerden ağır bir şiiir ortaya çıkabileceği
gibi sert sözcüklerden de yumuşak bir şiiir yaratılabilir”*

H.İ. Bahar, nereyse 40 yıldır başımın belası olup beni uğraştıran
“Şiiir geldi kelimeye dayandı¹¹”, “Şiiir sözcüklerle yazılır” sloganlarını
tam anlamıyla doğru çözümlemiş: “*şiiir sözcüklerle yazılıyor ama bana
sorarsanız bir şiiir sözcüklere dayanmamalıdır.*”

H.İ. Bahar şiiirin en küçük biriminin sözcük değil bir anlam ya-
ratmayı amaçlayan dize olduğunu söylüyor ama buna karşın, o sıra-
da, Edip Cansever dizinin işlevini yitirdiğini iddia ediyor.

Şair bu alanda da akıntıya karşı kürek çekiyor(du).

Şairi, son olarak, teşrih masasına yatırmadan önce, “Yarına Kal-
mak” konusundaki düşüncelerini öğrenelim:

*“Bir ozan, hele beğenileri altüst edebilmiş, alışkanlıkları çignemiş geçmiş bir
ozan, elbette kısa bir süre içinde –hangi yaşam kısa değildir ki– anlaşılmalı,
yüceltilmeyi bekeleyemez çevresinden, beklememelidir. Gelecek kuşakların, ye-
niden kurulacak beğeni ölçülerinin değerlendireceği bir kişiliktir artık o, buna
razi ve yatkın olmalıdır. Demek ona hak ettiği yer, daha sonra verilecektir. Bu
açıdan bakıldığında hiçbir ozanın hakez yenmez, er geç değeri ortaya çıkacaktır
onun. Mutluluğunu gününün alkışından beklememeyi öğrenmelidir her ozan.*

*Bir ozanın ölümü biraz da bu yüzden hazzindir işte. Kendi üstüne verilecek
gerçek değer yargılarını öğrenemeden, bilmeden bırakmıştır dünyayı. Nice seviler
onun şiiirleriyle dile gelirken, ozan sininde¹² gene tek başınadır.*

*Ama bu dünyada yaşarken başarısını tanıtmış, tanıtlanmış ozanlar yok mu
diye sorulacak olursa, zamanın bu çeşit yargıların çoğunu değiştirmiş olduğunu
anımsamak yerinde olur.”¹³*

11) Cemal Süreya

12) Mezarında

13) Soyut, Ekim 1974, Sayı: 72

Edebiyat tarihinin acımasız karakterinin farkında olan bir şairin kadere boyun eğiş! Başka ne yapacaktı?

Bizim “Doktor” dediğimiz Halil İbrahim Bahar, ünlü olmak, gündemde yer sahibi olmak için her türlü malzemeye sahipti: On iki yıllık (1965-1977) bir dönemde yayınlayıp yönettiği *Soyut* dergisini kullanarak kendisi için kurumsallaşmış bir şair algısı yaratabilir, şairler kentinin bir alanına kendi heykelini dikte edebilirdi. Dergiye ek bir “Soyut Yayınevi” kurup şiirlerini orada kitap olarak yayınlatabilirdi. Bunu yapmaya onuru ve gururu elvermedi.

Bunca malzeme (olanak) varken peki neden “helva”yı yapmadı, yaptırmadı? Çünkü hem insan, hem şair olarak sıradışıydı (marjinal idi). Kendi şiir ve yazılarını bir taşralı “bilinmez”in ürünleri olarak yayınladı. Kuşkusuz görünmek değil görülmek istiyordu ama en yakınlarındakiler bile onu görmediler, göremediler. O da küsüp “Kırkpınar Meydanı”ndan onuruyla çekildi. Bence iyi etti. Kirlenmedi!

Ve Yayınevi’ni ve Kenan Yücel’i, “has şiiri savunmak” saydığım bu yayından dolayı kutlarım. Her has şairin “Şiirin Pantheonu”nda bir yeri vardır; atanmaya ihtiyaç duymaz, sandalyesiyle gelip orada oturur.

11 Aralık 2015

Çok İncelikler Vardı Dünyada

kalkın dört nal bir at eksiğiyle
biz ayışığı soyguncuları
şimdi her şey kıvrılmış bir kirpiktir
ey duraksız kalan usum doğrul
yalvaçlar geçiyor kaval çalarak
senin kalıtımına yüklenen
çağdaş kurgulu çalgıcılar çoğul

çalarak bir alay kleopatra esmer
kum saatleri işliyor tik tak
ağır sularına vaktin kırılan yörüngene
galiba bu sabah durdu korkuyorum
dedemin çenemdeki sakalı uzamaktan
alkol gidiyor çatlaklar büyüdü
usulca yoğunlaşarak kara üzümlere

dağları tükenmiş karşı durmaktan
daralmış biz elifi sonuna dek avcılar
kaygan sessizliğinde bozgun ormanın
bir göz daha vurulmuş dönenler
var taş balta kargı otomatik hidrojen
ey tıkalı bilinçler sağduyular
kalsın mı yazgılarda çiçeği kanın

13 Ekim 1963

GÜLMekten ÖLEN ATA AĞIT

sıkıntımın atı öldü gülmekten
usumda tamtakır kaldı kemikleri
çevresinde kara kuru sinekler
vardır ya bilenlerin bilmedikleri

kimlerin atı öldü ölmekten
şimdi bana bir kadeh şey ver
kuş sütü arsenik yoksa falan filan
leydiler krizantermleri sever

ölü at ne demek anladın mı
balkona çık denize bak dalga
hepsi devinmek anlamında git gel
ya kapıda bekleyen kont karga

ölüsü daha ölmedi sıkıntımın
soluk alıp veriyor dipdiri
sarılmış kırkayak benimle yaşamaya
besleniyor sömürüp içimdekileri

sorgusuz uzanıyor yatağıma
suyumu içiyor benden önce
aldırdığı yok boğazım tuz biber
yazık açıkta kalacak ben ölünce

13 Ağustos 1964

YARGICIN ŞAPKASI PAPAZ KAÇTILI

geceyi sorguya çektim suçunu okşadı
şarabını papazlamış öteki adıyla
sabahı bekliyordu makaraları güneşli
oysa sabahın suçu fala açık bir papatya olmalı
bir başlangıçtı neyse değil
ağulu mantarını hızlandıran koşu yerine
kendi yerine ilk kez
genişledi sorguya çekilmekten gerçeküstü bir ozan oldu
dört kere dört açıldı gözleri ölülerin
bunlar onların bana söyledikleri
benim söylediklerimdir onlara
gece papazını şaraplayacak asma dalları ayakta

yokuştan aşağı indim
inmesem olmazdı bir sigara daha yakmazdı dedem
inmeyi gerçekleştirmek bana kalmıştı bir şiire doğru
bir şiire doğru açılıyor parmaklıkları sabahın
karga sürüleri
çince konuşuyor aralarında
sözcükleri süpürmek için boş kâğıtlardan

önümde yargıcın kuşkaçırılmaz şapkası karışık işlere ayarlı
istiyor ki ben geceyi neden ayaza çektim
anlatayım baştan kara
sonu darağacına yatkın bir öykü olarak
bir öykü olarak anlamı varsa burada hır çıkarmanın
papazları sinamadan çıkarken sakallı
doldurmuş gibi şemsiyesine küçük kızları
biraz da karıştırdım geceyle
küçük kızları şimdi beni ateşe tutacaklar
elbette tutsunlar ya sabahı geciktirmek istemezlerse

./..

okumasa ölmezdi o bilimsel ezgileri
şüirim de canına okudu sayıklayan farelerle
çünkü dedem tebeşir bulundurmazdı
çın çın kanatlı kuşlar çizerim diye
küçük kızların avuçlarına pır pır yürekli

gerçeküstücü bir yanı var mıydı
uzunlamasına geceyi şöyle şöyle karıştırmanın
eninde sonunda gecedir geceyle gelen
papazını yargıçlayarak
gelen ve yerleşen benden önce kapalı park sıralarına
sevgilisini ya da intiharını geliştiren
hiç olmazsa intiharın sevgilisini
yuvarlak bir topla değiştiren ya da bir elmayla
ben size demedim mi ben size demedim mi

Soyut (Eski Dizi), Mayıs 1965

sessizliğı ancak sessizlik bozabilir
bu bir unutuşun küçük kuşu da olabilir
ağulu bal peteğıyle
çekirdeğinde bir dinamit işleten
kapkara bir ihanetin uykusu da

odur ilgiyle beklenen
hiç konuşulmadan oturup masalarda
asılarak şarabın çığılığına
sustuğı bir zaman herkesin göğünde
bir yıldızın sayıklaması da

kıvılcımı kimin sakladığı bilinmiyor
gözler kısıldıkça yapma bir karanfilde
oysa söylenecek bir tek söz
değıştirebilir ölmüş sanılan bir ölünün
hep aksayan durumunu da

Soyut, Mayıs 1968

Ve beni şimdi en güzel aşk mezmurları yazan bir ermiş sanıyorlar. Oysa her gövdeye meşe ağacından uygun tabutlar hazırlayan usta bir marangozum ben. Daha ilk çiviye çakınca kurtulur tanrının kısıkcından içindeki bütün ölümler. Dağlarda kardelen çiçeklerine dönüşürler ve bozkırları tez sarartan çekirge sürülerine. Ve bir saksı fesleğene kerpiç evlerde. Saygıyla anarım bu yüzden ilk marangozun adını. İlk keserin ilk hızarın ilk tahtanın ve ilk rendenin. Unutamam kokusunu ilk talaşın ey sırat köprüsünün keresteleri.

Gerçeküstücü peygamberleri aşmakta kullanıyorum senin kara uzun saçlarını ey gerçekçilerin tek sevgilisi çıplak meşe ormanı. Baltamın keskin ağzını ancak sen anlarsın bir vuruşta devirirken bunca yüzyılın biriktirdiği bağnazlığı kökünden. Senin palamutların değil miydi ilk kutsal yazıları bugüne ulaştıran ceylan derilerini buruşmaz hind kumaşı gibi saklayan. Ve ben değil miyim onları bir kasnağa çekip sonsuz davullar yapan eğlendirmek için yatırları her gece. Artık kim unutabilir kırk hünerli tokmağımı benim. Sen ey sevgilim meşe ormanı kuşlarını uçur korkmadan yankıla sesimin seslediğini büyük uyanış gününe.

Tahta bacaklarını bir yatacın yeşil sandukasına bırakan adam sekerek yürüyordu denizin üzerinde öteki dünyaya doğru. Anlaşıldı bir acem seccadesiyle bir karınca duasıyla mekkeye uçan hokkabazların arapça numarası. Kapkara bir is salarak usulca yanarken mum. Ey uçurumun adresini soranlar ben karanlığın da uyanık bekçisiyim. Ve güneş-dedemin kavalını çaldığım zaman hangi çayırda otladığınızı anlayacaksınız. Ve sığınacaksınız devedikenlerine boğulmak için kendi çılgılığında kanınızın. Postunuza saman doldurup korkuluk diye dikeceğim kargalara bir yoksulun bostanında.

Mezmurlar ki yaban keçilerinin sarp kayalara tırmanırken arkadan çıkardığı küçük zeytinlerdir. Düşerek gökyüzüne sonsuz yıldız adlarıyla parıldarlar samanyolunda. Ve kaçınıcı sayfadan açılrsa kitabınız ensenizde akrep burcunun kuyruğu. Başınıza kovası geçmiş kova burcunun. Sakalınız zemzem kuyusunda ey dolap beygirleri. Bir üfürükte döndürmedi mi sıksa öküzün boynuzlarına çaktığınız yeryuvarlağını galile. Daha bir elmayı ortasından kesmeyi bilmiyorsunuz. Hangi mucizeyle ikiye böldünüz gök maviyken ay karpuzunu bir tepside. Üzümden şarap nasıl çıkar hiç gördünüz mü. Ey bağbozumunu günah sayanlar.

Bir sanrı mıydı yoksa bir güzşimşeği miydi. Kadehimle evreni kırmızıya çaldıran kasırganın koşturduğu yıldırım örümcekleri miydi. Yoksa düşsel kuğuların taşırdığı gölgem miydi nuhun gemisini yüzdüren parmaklarımın ucundaki duyarlık. Burada durduğuma bakmayın aslında mezmurlar yazan ucuz tabutlar yapan yoksul bir marangozum ben. Çünkü bacaklarından asılmış bir süleyman gördüm her sabah yelinde sallanan. Mühürlüydü göğsündeki yafta kendi mühürüyle. Çevresinde çingenelelerin döndüğü bir alanın ortasında. Ey sevgilim meşe ormanı ben söylemesem de anlıyorsun demek istediklerimi. Ve bak göründü güneşin ilk ışıkları. Keserimle yontuyorsam bir sana bir banadır bu güzelim mezmurlar.

Soyut, Eylül 1968

DÜŞÜŞ

derken içimde bir patlama
vuruluyorum
düşüyorum yıllarca tünediğim
tepesinden bir ağacın
tetikte gözetlenmiş bir yaban kuşu gibi
bilmiyorum franz kafka ne diyecek buna
sevgilim inanacak mı aşkla
böyle bir düşüşün
çok ilginç olduğuna
acıdan gülümseyerek
bağışlayacak mı beni
asılmış sallanıyorsam kravatımdan

ve bir kış tabutu geçiyorsa penceremden
içinde türküler söyleyen
fosforlu bir ilkyaz iskeletiyle

Soyut, Şubat 1969

ben et ve kemiğin
ve şarapla üzümün
ve akarsuyla ekmeğin
tuzun ve çorbanın
ve dokunuşun
ve gizemli işlerin
peygamberiyim

ve gölgem benden uzundur
elimde bulundukça güneşin ipi

ve size derim ki
ilk mucizem budur
şimdi yeryüzündeyim
yani uçabiliyorum isteyince
ince bir tüy gibi
lanetin göl kıyısında
tapınırken ibrahimin balıkları
tenekeden ayetler okuyup
her yerde birden bulunuyorum
sırtımda yılan derisi
alnımda nurdan yazılar
ve neon lambaları
ve çok ikramiyeli banka yazıları
bir yanıp bir sönüyor
aynı zamanda
hiçliğin güdümlü piçleri
heybemde nükleer silahlar
ve hiroşima gülleri
ve doğmamış çocuk başlarıyla
geçiyorum vietnamdan
geceden gündüze
mezarlıklar dikerek
keresteden ve mermerden

çiçek bahçeleri görkemli kara selviler
taşıyarak çıkıyorum gündüzden geceye
çürükler ve yanıklar bırakarak
gözlerimi kapadım mı
bir anda mekkeye iniyorum
saydam bir ermişin görünmez kendisi gibi
toprak damlı evlerden ve yıkılmış çatılardan
sağarak arabistan ve petrol
ve meçhul askerler
tankerler tespihler
ve amerika
amentü bismillah
tanrı ve isa adına
parmaklarım dokununca
zemzem fışkırıyor kavrulmuş çöllerden
samandan ekmekler sepetlere
doluşuyor sakatlar cüzzamlılar
göğüslerinde altın madalya malul gaziler
kağını arabaları kaburga kemikleriyle
kutsal cılız öküzler
işte böyledir mucizem
ve size derim
evde kalmış ihtiyar kızlar
yeniyetme kocakarılar
vakvaklayan kurbağalara dönüşür
üfürdüğüm zaman
ve bildircin sürüleri
ve keklik kabileleri
ve sığırık taburları
ve sülün orduları
kızarmış baharat çuvalları
kızarmış patatesler salamlar
havyarlar kristal bardaklar
manda ve salon tangoları
haydi yeye müzikleri
başlar yağmaya gökyüzünden
taraçalarına gökdelenlerin
bir ipek yığını halinde
ve tatlı hışırtılarla

ve amentü bismillah
viskiler
başdönmeleriyle
bir açıp
bir kaparım defterinizi

ve size son olarak derim
ben gırgırın
ve mangırın
en yakışıklı
peygamberiyim
gölge benden uzundur
kutsarım hepinizi
amin

Soyut, Aralık 1969

HALAT

soyadını koydum
pıhtılı kan dolaşımı
kaynasın ağrıdan
potasında alnımın
kurşun külçesi dünya
döndükçe harlansın ateş
bunu yazabilecek misin

halat üstüne ey kalem
kış ve kuşlarla
gidiyorum ben sürgün
kırkbirinci hücre sine
içimdeki zindanın
açarak demirden kapısını
lanetini yüklenip
geleceğin de

kapansın ardımdan
gümbürtüyle ne varsa
ey tükenmez kalem
anlatabilecek misin
sürgünü ve halatı
erken yaşanmış
anısıyla birlikte
kolkola hiç konuşmadan
susmanın felç olan ağzı
ölümse ancak
bir serin esintidir
liflerinde halatın

okunsun adım
küften ve trampetten
bir duvar dibinde
dimdik bakarken sonsuza
hangi yağmurda şemsiyem
kimin kolunda işliyor
durmuş fosforlu saatim
halatın akrabasıydı
kırmızı kravatım
aldı mı bağlanmak yerine
isyan çekirdeğinden
özgülüğünü bir şürin

açılsın defterim
sayfaları boş duruyor
o eski serseriliğim
her gün yeniden çıkacak

Soyut, Şubat 1970

dünya küçük ayna büyük başladınızsa
hüzünden geçiyor çizgiler çizgiler

akşam inince karasinek
işte daraldınız bilincinizde demokles
bir intihar öyküsü gider on iki cilt bir tarih okudunuzsa
kendi kendisini mi yazmış evirip çevirdiniz
gürültüsüz patırtısız iç savaşlar
bakarken samanyolu
göçebe mi sandınız kalbinizdeki burkulmaları

bir avuç un akıyor çuvalın dibinden
turnaklarınız uzamış testiniz kırık
bir ip sanki boğazınızda
hep yakındınız bir sökükten bir yırtıktan bir şeyden
kaldınız iğne iplik yoksa makas unuttunuz mu
çıkılacak merdiven
içinizde kurt yeniği gıcırtilar çürük tahtalar
şimdi mi arıyorsunuz nereye ne koydunuzsa
bir mum bir jilet bir anı kırıntısı bulacaksınız belki
portakal gibi dünyanın kabuğunu soydunuzsa

Soyun, Aralık 1974

hangi doğrudan bir eğriyi çıkarıyorsam
bir gerçeğe varıyorum güzellik
bir yanıştan en kestirme yol
kalbimi bırakıyorum asit dolu bir damacananın içine
törensiz bir müzeye kaldırılacaktır
yakasında beni unut çiçekleriyle

sen ey ses havalanacaksın buruk sevgilerle
elbette çok uzak bir kentten
bir aşkın eskisine ışıktan bir kartpostal atılacaktır
ve diyeceksin ki ya akrepli bir saat
ya bombadır bu ölüye savrulan dört beş satırıyla
hangi yanıştan bir doğruyu çıkarıyorsam
ansızın o ağır çekiç iniyor çin vazosuna

Soyut, Aralık 1974

AFİŞ

bin dokuz yüz yetmiş beş
karlar altındayım
gövdem sürekli bir yas ilanadır
buz tutmuş saçaklarıyla
kemiklerimde testereleler
kafiyeler

bir kitap gibi kapatıyorum
sarı çiçeklerle ısıldayan geceyi

Soyut, Şubat 1975

karlar arkada kalıyor
bir de mutluluğum
arkada mı
yok canım
evet demeğe dilim varmıyor
yoktu ki demem gerek aslında
önde olduğu da kuşkulu
büyükler bir yana
küçük gölgeler
kesiyor yolumu

seziyorum
çiçek hazırlıkları ilerde
biraz koşsam belki yetişirim
ama niçin koşmalı
bakıyorsun daha üflemeden soluyor her şey
dökülüyor yanına varmadan
kendi ayakları dibine

hayır kalmalıyım
bir kara düş havası içinde sessiz
bu elbet
duygusal bir yoğunlaşmadır
karlar arkada kalırken

./..

sabah açılıyor yan arsada telsöğüt yeşermeleri
ilgiyle bakıyorum
duruyor yeni bir aşk şiirine
başlangıç gibi

artık karlar arkada
akan günde çiçek patlamaları
oysa ben şimdi ne arkadayım
ne geleceğe bir uzantı yaşamağa doğru
bir taşılısı ağırlık
yosun tohumları ekiyor toprağıma

Soyut, Mayıs 1976

giden gitti geldi kasırğa
sallanıyorsun ağaclar da sallanıyor
geçiyorsun bir doğa olayı deyip
ne acı bir gülümseme değil mi
sanki dünya bir huniden
cehenneme boşalıyor
sanki kıyma makinesinden geçeceksin
ilgisiz bakıyorsun bunlara da
yuvarlanıyorsun
yumuşak karlarda
düşüp kalkan bir çocuksun sanki
burnunu çarpmışsın kanıyor
gün sönüyor içindeki ışık akşamı engelliyor
sorsalar bilmiyorsun
cebinde adres yok nereye gideceksin
kırılmış bir kurşunkalemle
aşk şiirleri yazmak için buruşuk sarı kâğıtlara
ucuz şaraplı bir meyhaneye mi
oysa başın dönüyor
yaslan yalnızlığa biraz daha
oku ezberden
çevir atlamadan geleceğin yapraklarını
bir düş bir yaban çiçeği olsun
sokul gecenin kalbine
vuruşlarını say geçer nöbet
diner sarsıntı
sen artık geceyle birsin
sevgiyle bir

Soyut, Şubat 1977

SÜRGÜN

doğum tarihi bir şiirde kalmış
kimliğiye aşk kütüğünde yazılıdır
işte bu yüzden
acıya sürgün gitmiştir
döneceği yok fızandan
oysa göçebe kuşlar gider gelir gündönümü suları
oysa her ağtın kanatları vardır
elbet aşar dağları denizleri
biri gönüllüyse acıya
ne bekliyorsunuz ondan

Soyut, Şubat 1977

ben tırmana tırmana bütün burkulmaları sonuna dek
bitkin yuvarlandığım bir yıkık çardak altında
ancak seni düşünebildim
arta kalmış gücümle bu güz öğlesi
birdenbire filizlendi salkımlandı
göğsümde duran kurumuş asma dalı
kapadım işte böylece gözlerimi dünyaya
kalmadı artık sıkıntım sıkıntımın gölgesi
şimdi ölümüm o hiç batmayacak güneşinle dolu

Eylül 1977

yürüyorum güçlükle soluk alarak
bana bağışlanmamış
güzelliğinin yükü altında
boş bir ağaç gibi
denize inen ormanlar arasında
artık ancak duyabildiğim dalga sesleri
küçük bir avuntu bile getirmiyor
belki kumlara vardığım zaman
içinde senin sesinden bir parça kalmış
bir istiridye bulurum
tükenir derimde yerleşmek isteyen
boşluğun ürpertileri de
sabahtan akşama üşüyen kuzey yeli
kaygısız geçerken
solmağa yüz tutmuş çiçekler
bağlar bahçeler üstünden
iyidir kesmezse damarlarını
kırık camlarında penceremin

Eylül 1977

bak nasıl çöpe dönmüş
bu kısır bağbozumunda
yakut salkımları güneşin
eski yıkık bir kule gibi
ortada iskeleti kalmış
daralan saatlerinde günün
eğer dinlersen varlığını koyup
bir avuntu diye
boş bomboş fiçılardan
seslerini duyabilirsin
yalnız asma kuşlarının belki
hasada gelmez düşlerle
sıkılmış bir yürüyüşe çıkarsın da
yapraksız dalları altından ağaçların
bir derin sessizlik
ve durgunluk akıp gider
sarı kırmızı ırmağı boyunca hüznün
bulamazsınız bir kırıntı gülümseme
bir kapı aralık
bir pencere ışıkl
bir kulübe ahşap
dersin ki bitmiştir artık
bu ince oyun
bu bir işe yaramayan duyarlık
yolunu keser
bir türlü açılmayan sis yumakları
kapkara çalılarla dikenler

Somut, Temmuz 1979

bu sarı çiçekleri nasıl kuruttuğumu sordun
dedin ki yaban kırdakiler
böylesine canlı değil
vazoda konuşur gibi duruyorlar nereden kopardın
evet öyledirler ama özleri yok
ölüden daha ölüdürler
ancak iyi belenmiş hüzünleri yansıtırlar
tıpkı senin
yıldızları kuruttuğun gibi
hiçleyerek bir sevgiyi gecelediğin
günleri artık silinmez paslarla çarşafıadığın
çamları baltasız devirdiğin gibi
dediğim için
havada asılı kalmış
notaları acıdan bir senfoniyle
bitmemiş sayabilirsin bu şiiri
vazoda güzel duran kuru sarı çiçeklerle

10 Ocak 1981

DURURKEN

üstüne eğildiğimiz ırmakta
yüzlerimizin birbirine karışmasından çıkan ses
durmadan görünmez iplerle sarıyor gövde mi
kendi kendinin kılıcı oluyor tutsaklığım
açık dururken
bütün kapılar pencereler
anlamsız bir yontu
ancak durabilir böylesine sessiz
duyuyorum çok uzakta
çarparak sert kayalara parçalanıyor büyük bir deniz

10 Ocak 1981

SÖNMÜŞ

aşkımdan benden hızlı gidiyor
kuru boş kansız yürek bir sevgiliye doğru
hemen yanıbaşında sanki ama değil
daha uzak
öte kıyısında dünyanın
demek akli ters dönmüş alabora bir gemi

kendiliğinden kopmuş bütün iplikler
nasıl dokunsun
o sıcak kumaşı sevginin
paslanıp çürümüş bir ilişkiden mekiklerle

salt gitmek için olmalı
benden hızlıysa aşkımdan ağaçsız ağtlarım
nereye ulaşabilir böylesine
bir olumsuzluktan yapılmış iskeletiyle sorsanız
çoktan sönmüş ocağa kül yüklü
ölümsüz bir incir ağacı dikmek kalmıştır

17 Ocak 1981

bir dalganın tepesindeki sallantılarla

kıyıya bir dalganın attığı deniz kabuğu
başına geleni bildiği için
susmuyor
içinde sedef çalgılardan kurduğu orkestra ölümsüzdür
özümlemiş sindirmiş suyun rüzgârın
fırtınanın kasırganın
yıldızlı gecelerin aylı gecelerin
yakıcı güneşlerin çok renkli çok sesli
müziğini derinliklerin
aşktan sarhoş gemicilerin boğulma çığlıklarını da
taşıyor bağrında
az ötede denize bir kılçık gibi giren
bir kaya üstündeki fener
bu müzikle yanıp sönüyor gecede
yıllardır birbirini bulamayan
sevgilileri bağlayacak bir ip uzatmak için
ey sedefin kıyıya çarpan müziği
gideceğim yer yok
kulağım sağır ama ayrılmak istemiyorum
yanı başından bağışla beni
nasıl olsa yüreğim algılıyor
demek istediklerini senin
yazacağım usanmadan dört mevsim kumlarına
bir anıt diyeceğim
benden başka birisi geçerse bu kıyılardan
belki okur anlar diye
büyük çılgınlıklara
büyük yalnızlıklara adanmışsa kendini

24 Ocak 1981

GÜZELLEME

çarpıldı ibrahim beni sevmiyor diye
küçük bir yalan söylediği için
bir kutsal cuma gecesi
havaya uçurdu kuşkonmazını ne anlama geliyorsa
yüzünün yarısını örten bir kefenle dolaşıyor
saçlarının kumralından
sürekli ırmaklar boşalıyor
sarnıçlarına o dipsiz çoraklığının
kara ağıtı yazılıyor burada
okundukça güzellemesi
şimdi kimileri bir ölü diyecek ona
kimileri eh işte yaşıyor suyu çekilmiş bir ot örneği
sallanarak bir bardak denizde kırık teknesi
çoşkuyla araştırıyor usanmadan
kımıldısız uzanabileceği bir çukur
ince uzun boynunu dikmeye
çok alımlı bir gömütaşı kendi başucuna

1 Nisan 1981

erkenci bir sonbahar deniziyle
boş kıyılarda dolaşırken
derisi yüzülmüş it gibi ibrahim
kanat sesleri duydu
sağır kulaklarında
baktı gökyüzüne
düzenli bir yabankazları
armadası geçiyor güneye doğru
en önde bir öncü ilerde
güneş sağ yanda batıyor
olgun bir turunç renginde
sol yandaysa sular kararıyor

bir tuhaf yaşarken
bu olayı akşamlı ibrahim
yukardan çok uzun çok beyaz
bir telek yavaşça indi
pikeyle ayaklarının dibine
eğilip alınca onu gördü ki
çok güzel bir kaztüyü kalem
kana batırılmış ince yontulmuş ucuyla
bir özdeyiş yazdı
çıplak kalbinin üstüne
karşılıksız aşk göçebe bir denizdir
uçup gider yaban kazlarıyla
bir daha kullanılmaz
antika bir tüy kalır geride

1 Haziran 1981

eski bir şiir buldum
belleğimin tavan arasında
güneşi denizi
görmek istemediğinden
balkona çıkmamış hiç
bakmamış uçan kırlangıçlara
dilini bilmiyor ağaçların
kuşların yıldızların
anlamını düşünmemiş
kendi kendini okuyor
tükenmez bir mumun ışığında
dibine düşüyor gölgesi
sessizliğinden alıyor
onurunu
güvencesini
çok yılanmış bir şarap gibiydi
çağdaş renkler çiçeklerle
yenilmez bir aşk gördüm onda

bir çağrıda bulundum
kente inelim açılalım insanlara
geri çevirdi önerimi
hayır dedi burada yalnız değilim ben
sen yalnızlık çekiyorsan
o başka bir yüzden olacak
ama istersen
benimle kalabilirsin
daha yakın olursun gökyüzüne
sonsuzdur samanyolu
bir de baktım ki
çıktığım merdiven
yok yerinde

14 Haziran 1981

yıǵılı duruyor önümde
yalnızlığımın biricik
ödülü olan
işte bu şiirler
gölgeledirler hüzünlüdürler
sık sık
yağmur yağar ağaçlara
sürekli bir
yaprak dökümündedirler
kimi zaman yitip
giderler sisler içinde
bilmem ama
belki bir gün
çıklarlar
ısınmak için güneşe
denize koşarlar bakarsın
dalgaları
balıkları çakılları
kumsalları
martuları görmeğe
daha da gönendirmeğe
şu azalan yalnızlığımı
fundalık bayırlardan
kokulu çiçeklerden
aşağılara
sonsuz kıyılara doğru

3 Kasım 1981

bir istiridye kabukları sürüsü gibi
içi boşalmış sözcükler geliyor yazmağa oturunca
sonsuza dek açılıyor küçük bir kâğıdın yüzü
gülümsemiyor artık bir şiirin çekiciliğine
bu durumda ben ne yapabilirim
açarım gözlerimi kulaklarımı en iyisi
kuru sözcüklerle boş kabukları
kıyılarıma savuran dalga seslerine
bırakırım üstümdeki taşınmaz ağırlığı
yaslanarak gecenin söylemek istediklerine

ben yazmasam da doğanın şiiri yeterlidir
nasıl olsa rüzgârlar aşındırıyor giderek
sert sarp kayaları güneşin yağmurun altında
en şaşırtıcı yontuları çıkartmak için
dünyanın herhangi bir yerinde ortaya
bağışlayın beni şiirin amansız düşmanları
kendimi boş bir kabuk olarak duymaktayım bu gece

23 Kasım 1981

MAYIN

ellerine sarıldığım zaman
içimdeki uzun sürmüş
bir tutsaklığın kaçığıydım
bilmiyordum
aşınca bu dikenli telörgüyü
kesilerek çizilerek
doğranarak lime lime
düşeceğimi
art arda patlayan
senin
o mayınlanmış arazine

tek gözüm kaldı bu serüvenden
sağlam açık bakıyor
en iyimser
bir sevecenlikle gökyüzüne

28 Kasım 1981

tek başına uzun süre kalınca
eski çarpık çürük masa üstündeki ölü
konuştu dudaklarını oynatmadan
hiç kullanmadan sesini
boşluğa ölü olmayan bir dille
çok sıkıldım burada dedi
elsiz parmaksız kalemsiz bir yazı yazdı
havaya okunaklı
dev dalgalı bir denizin kıyısına
ulaştırın beni artık

kimse aldırmayınca bu uyarıya
bir anda yendi katılığını
gülümseyerek kalktı masadan
sağlam dengeli adımlarla çıkıp gitti
yüzüyor olmalı canlı devinimlerle
kavuşmak istediği o dev dalgalarda şimdi

29 Kasım 1981

yabancılaşmanın yağmurundan
rüzgârından payımızı aldık
sürekli bir erozyonun
biriktirdikleri tıkadı
bizi birbirimize bağlayan gizli suyolunu
kupkuruyuz artık
nerede karşılaşsak bakışlarımız
görünüřlerimiz
hiçbir anı kırıntısı uyandırmayacak
çoktan gömülmüř belleęimizde
yürüyen iki değişik ağaç gibiyiz
dalları şimdi deęmeyen birbirine

7 Nisan 1982

hafız burhan dinledim bugün
öylesine duygulandım ki
gözyaşı küçük kaldı her anlamda
gazel ırmağına karıştım
sonsuz bir akış
sürüklendim ı ışık geçirmez ağaçlar altından
gözlerim kapalıydı eğretilerde
anacığımı anımsadım derdi oğlum şiir yaz
yoksa daha çok yalnızlıklar
acılar çekersin
doğa güzel ama geçicidir
aşk da güzeldir şiirse en başta gelir
bir gün bakarsın saçlar dökülür
omuzlar çöker düşer sevdiğinin çenesi
dili uzar
yüzü kırışır gülleri solar
yazarak karşı koy bu yıkıntılara

sen gazel çek hafız
yaşamın sığmıyor artık plaklara

22 Temmuz 1982

kör gözlerim görmedi ama
çok incelikler vardı dünyada
gölgesine yaslandığım ağaç
nedense
kavgalıydı kökleriyle
bana ulaştırdığı ses
yandaşı olan baltanın
ağzından geliyordu
gün çekilip karanlık bastığı zaman
tutsaklığından kurtulmak için
bana güveniyordu
çünkü körlüğüme uygundu
ormanın karanlığı aşklerle
ezberimdeydi bütün yollar
yalnızlığın kavşakları
gizli müziği sevginin
o unutulmaz gecesevaları görseniz
ağaç balta ben
işte böylesine güzeldik
bizi hiç kimse istemeden

24 Temmuz 1982

ZİNCİR

biraz konuşalım diyorsun
susmak da bir olumsuzluktur
nelerden konuşalım
eskimedi mi tarihimiz
uzun ya da kısa konuşamayacak kadar
yakın uzak bakışmalarımızdan
anılarımız mı yoksa çiçekler mi soluyor
külrengi bir aydınlıkta
belki kalın bir sis örtüsü altındayız
havada hiç durmadan
o yönü belirsiz çan sesi
ekleniyor birbirine
bir zincirin halkaları gibi
ne söyleyebilirim sana
söylenmemiş bir sözcük yeterli değil mi
kalbin hem dışındakileri
hem içindekileri anlatmağa

15 Ağustos 1982

güçlükle sıyrılabildim
uzun acı zor bir aşkın
eskimiş daralmış
sımsıkı gömleğinden
bir yılanın
gömlek deęiřtirmesi gibi
geçerek bir güneş kayanın
cehennem çatlağından
kendime baktım
yepyeni olan kendime ki
tam bir yabancısıyım
bugüne dek yaşadıklarımın
ağırlığı yok
soluk aldıkça
algılıyorum kanatlandığımı
bir deli dolu u malar
bir parıltılı
saçmalar için dünyada
uzun zor acı bir aşkın
dağıldıkça harfleri
kalmayacak okunacak
bir Şey bellekte
ne yaşanmış
ne yaşanmamış
artık anlaşılmayacak

13 Eylül 1982

daha başlangıçta yoktu
sorulacak alınacak bir şey
akıp gidiyorduk
birbirimizin yanından
bir rastlantı özel anlamda
işte bir nehir
belli değil nereye aktığımız
nereye döküleceğimiz
koyulaşıyor giderek
acıyla tatlı karışıyor
dünya
bende bir soruyken olumsuz
karamsar
bilmiyorum sende neydi
birinci gün
bir hızlıydık bir ağır
sanki bir çöl arabasına
koşulmuş iki deve kuşuyduk
gözleri kör
kumlara gömülmekten
ne gördük
ne duyduk birbirimizi

24 Eylül 1982

DÜĞÜM

denizi akıntıyı birlikte geçtik
ne akıntıya uygundu rüzgârımız
ne karşıydı denize de
dolaşan damarlarımızın kendine göre
çözülmez bir düğümü vardı
aynı zamanda aynı kıyıya çıkışımızın
üstüne doğan güneşle gördük
apayrı yönlere aktığını
bir uzalan bir kısalan gölgemizin

13 Ekim 1982

uyanıklık aşka karşıdır
tersyüz eder ormanın aylasında ağaçları
sonuna dek açılmış gözleri yapar
susuzluğa bindirmiş gelen yağmuru
ortasından yıldırım salan bir bardağa doldurur
aşk da uyanıklığa karşı olduğundan
şimdi biraz ölmemiz gerekiyor
ölüler daha çiçek pazarına inmeden

böyle bir başlangıç yapılmadığı için
şüursüz bir geziye çıkmamız bağışlansın denize doğru
bağışlansın ki
hangimiz kumsalı geçtiyse kapalı gözlerle
adını son martı olarak kondursun
suyun dalganın bilinmezliğine

evet burada biraz ölmemiz gerekiyor
aramızda o ince haziran dilimi

30 Kasım 1982

su diye geçtiğimiz çölün kumlarını
ölüm bilinçsizliğiyle sürünerek
vardığımız denizin bütün sularını içmedik mi
sıkıntım kalbim
bir nisan balığının kılçıkları boğazımızda işte
dünyaya yeniden gelmiş gibiyiz

kalbim sıkıntım danteye kısa bir mektup yaz
ikimize eşsiz bir intiharname göndersin

5 Nisan 1983

BEKLEMELER

aramızda konuşuyoruz hiç anlamadan
birbirimizin söylediklerini
sanki ortak bir çizgiden yuvarlak masada
bekliyoruz üstümüzden geçen göçebeliklerin
ne zaman aşındıracağını
altında sıkışıp kaldığımız ağır katmanları

bekliyoruz bir umarsızlıktan
karanlık mağmada yüzen kemiklerimizin
biraz daha ağarmak için
güneş altına çıkarılmasını

bekliyoruz burada ışığı çoktan unutmuş
açık gözlerimizin bir şaşkınlığa
bırakılmasını

3 Aralık 1983

kaç yıldır bilincindeyiz
birbirimize doğru delice koştüğümüzün
başlangıç öylesine arkada kaldı ki
tarihin çiçeklendiği o günü
anımsayamayız artık
doğal sayılsın çıkış noktamızdaki bu gizem

şimdi yüz yüzeyiz soluk soluğa
parçalayamıyoruz görünmez ipliklerden dokunmuş
bir ağ var aramızda gerilmiş dayanıyor
sıkı dokusundan
parmak uçlarımız dudaklarımız
birbirine dokunmadan kalacağız iki yanda

zaman dışı kurumuş iki yaratık gibi
sözsüz müziksiz bir sessizliğin ortasında

6 Mart 1984

yalnızlığa bir övgü yazmak geçiyor içimden
denizin yağmurun rüzgârın yazılmamış şürlerin
sesini duyuyorum bu sessizlikte

duygularımda bir yoğunlaşma bir genişleme var
bu da bir yandan eşsiz tatlar eşsiz anlamlar taşıyan
bir müzik ortamı yaratıyor bana

gece ilerliyor uyanıklık keskinleşiyor
yumuşak bir el çeviriyor bilincimin yapraklarını
sanki tükenmez bir gizemin kapısını açıyorum

bundan daha öteye övgü ulaşmaz
ölü bir sevgiliyi her sabah güneşe çıkarmak için
beklemeyeceğim rüzgârın denizin yağmurun dinmesini

bir koşu tutturacağım çılgınlıktan
arkada kimse kalmayacak ipi göğüslediğimde
peki kimlerle yarıştığımı söyleyeceksiniz

11 Mart 1984

bir şiir hergün yazılmalı
yoksa bizden çok önce yaşanacak dünya
kim yaşamak ister
kurumuş buruşmuş kayalar üstünde

deniz hepten çekilmiş yağmur durmuşken
kalmamışken zeytinlerin
turunçgillerin düşleri bile

dalgaları köpükleri rüzgârları
istiridyeleri kumsalları canlı tutmak için
hergün yazılmalıdır bir şiir
kısa kemikle uzun kemik ne konuşur

elbette o sarp tepedeki beyaz yüksek feneri
bir yanar bir söner ayarlamalı gemilere
hem de bir şiir yazmayı unutmadan

16 Mart 1984

SONRASIZ

tam çiçeklerin aşıldığı gün
suskunluklar yaratıldı
bir nokta bile kalmadı başka şeylere
konmak değil sığınmak için

gün kendisini bir unutuşa gömmek istedi
çiçek saplarıyla açtığı çukura
saldıran baştankara suskunluklar oldu apansız
anısı da yazılmadı o konuşmaların

başlangıcına tarih düşülmedi
ben sana bakarken
çiçeklerin belleğe boşaldığı gün
öyle kalsın öncesiz sonrasız

31 Mart 1984

KARASI

kara tasanın kara köpükleri
küçüklü büyüklü baloncuklar yüzüyor
günün havasında
durmadan yön değıştiren
içinden çıkılmaz karmaşa

anlaşılmıyor bu köpüklerin
hangi kaynaktan çıktığı
bir yer sanılsa işte orası tam şaşırtmaca

bitti derken başka bir yerden
daha delice püskürmeler palazlanıyor
içerde derinde bir şey var
yok sanılmış uzun süre
örtmüş onu kara tasanın karası

al baştan yeniden bir dönüş
dibe derinliğe
karanlıkta gömülü duranı çıkartmak için
varsa yoksa bir aydınlığa ışığa

2 Nisan 1984

gecemi parçalayan şimşekleri burada
nasıl yazacağım nasıl okuyacağım
gökgürültülerini bastıran bu yürek vuruşlarını
ayaklanmış kâğıtlardan daha hızlı koşarken

ben nerede tutabilirim kendimi senin için
kaygıyla yoksunlukla bir balta işleklüğinden
devrilmeyen bir ağaç olarak karanlıkta

29 Nisan 1984

açıldı yumakları bütün sözcüklerin
öpüşlerin düğümleri çözüldü
apansız kapandı üstünüze bahçeyle ertelenmiş
fıskiyelerin ışıktan şemsiyesi
kuruyarak parmakların sarmaşıkları da
söndü kalmadı arkada sizi bağlayan bir giz
yoktu aslında
açıktasınız iki kaya parçası iki nesne
şimdi küçük yağmurların salyangozları
koşturarak usanmadan gümüşsü ağ çiziyor
geceye gündüze karşı örtmek için ikinizi

4 Mayıs 1984

LİFLER

bir ağıt sessizliğinden doğdun
elbette dayanacaksın
bu denizin gümbürtülerine
gökgürültülerine bu yüksekliklerin

ölüm elbette uzağından geçecek
tek tek yakılmadıkça
yüreğinde taşıdığın sevginin lifleri

bir karşılıksızlığa adanmıştır
elbette sonunda
çıktığın kaynağa döndürecek seni

3 Haziran 1984

elbette senin için yazdığım şiir
daha başlarken herkesin oldu
bir sessizlik bir anlamın ortasından
çekiyor birbirini
yeniden yeniden uzun uzun bakışmalar dünyanın
en son güzellenmesine doğru

yerin elbette bir çiçeğin sürekli açılmasıdır
artık yazmağa bir damla
kan bırakmayan umarsız yüreğimde
bütün kıyılardan çekilmiş bir deniz boşluğu kalıyor
yankısız parıltılarla bir kabuktan

26 Temmuz 1984

GÖLGESİZ

aslında küçük bir umuydu
beni bekleyeceğin
şimdi yapraksız dallarından
ancak soğuk rüzgârların geçtiği
o tanıdık
o sevecen kestane ağacının altında
gölgesiz bir boşluk
düşünüyor kendisini bizsiz nasıl
doldurabileceğini
ormana iki üç adım varken
biliyorum dolu doludur
bir hüzün bulutuyla gözleri

11 Eylül 1984

hiçbir şey anlatmayanı anlatıyorum
bir boşluk daha bırakıyorum boşluğun avuçlarına
dün okunmadığı gibi bugün de okunmayanı

biçilmiş yaz sonu otlarından yapılmış
bu düzgün yükseltileri
gümüşten kulelere döndürdü ilk ayazın kırağısı
güneşin değmediği düzlüklerde

siyah bayraklarla dalgalanıyor
kargalar tepelerinde
ilerlerken batıya doğru upuzun bir yas ordusu

10 Aralık 1984

GİTTİKÇE

sanırım denize akan kırlara
öyle bir durup baktın
anladın mı bu rüzgârın nereden geldiğini
o uçuk rengiyle o uçarı kokusundan

düşlediğin bir yerden mi yoksa gelecek adına
ortasından geçtiğin
silinmeyen bir yaşamdan mı geçmiş adına
bir geri bir ileri mi yürüyeceksin

birikmiş kararsız saatlerin
gittikçe kararan bastıran ağırlığı altında
ne zaman anlayacaksın
unutmanın da bir kurtuluş olmadığını

6 Ocak 1985

İKİSİ

beyaz bir sis altındaki denizin
yürüyorsun kıyısında uyanık
bir düşte gibi
geliyor adımlarına dek dalga köpükleri beyaz

iki beyaz sisle köpük ikisi de

sanki aynı gövdenin tek ürünü ama aralarında
çarpıcı bir ayrım var
sis birazdan dağılır gider deniz kalır
devinir o dalga köpük görkemiyle

coşkuyla aşk dün vardı bugün yok ikisi de

beslenir coşkuları acıları da aşkın
elbette bir kaynaktan
gün gün aşınır aşk kimi kez de biter apansız
acılsa bir daha yoğun kalır yerinde

11 Ocak 1985

BOŞUNALIK

burada neyi bekliyorum
bin tür tutkuyla
bilmeden hangi dönencesinden
geçtiğimi çok uzun bir ölümün

içtenlikle söyleyebilirim
bir yaşam sevinci de duyabileceğimi
bir gün görürsem
aranızdaki bu yıkım alanında
küçük bir yaban otunun
kendi kendine sürgün verdiğini

anladınızsa şimdilik yeter
bir boşunalık da olsa
bütün bunların
ne anlama geldiğini

21 Ocak 1985

söyle yoktan mı yaratıyor
kendi özünü bu gece

neyi duyuyoruz ilk kez
parmaklarımızın karışmasından

müziğini değilse bir dolunay kuşunun
gövdemizi eriten yalazlarıyla

yıkıyor arınıyoruz aşktan
daha yoğun bir noktada

soluğu kesilmiş evrenin
dört yön bize bakıyor

sonsuz açılmış
o dolunay kuşunun gözlerinden

dalıyoruz içeri
aynı ölümle birbirimize

16 Mayıs 1985

bir karaltıyız burada
gecenin derinliğine yürüyen ağaçları
dinliyoruz
sus seslerini görüyoruz ısıltılarla
som bir duygunun
kuşatması altında aralıksız dağlara bakıyoruz
gördüğümüz değil bildiğimiz
geçit yok
çığ beklentisinden
yaktığımız kütükler ölüme karşı yumuşak duruyor
sarılmış seven sevilen kanın
buza karşı ısınan kürklerine

burada daha başka neyiz
iki yalnızlığın
birbirine eklenmesinden iki katın
çok yükseğine çıkan bir sayı

artık ne ağaçları ölçebiliriz ne suları
belki donmuş taşları
kullanabiliriz anlamak için

biliyorum aşk sana kanser gibi geliyor
bana da öyle elbet
peki ne yapalım geceyi
yürüyen ağaçları su seslerini
bu donmuşlukta
iki yüreği
bir potada eritmeden

16 Temmuz 1985

bir zamanlama yanlışı var
gözden kaçan küçük bir kıvılcım
yeryüzüne gelişimizde
karşılaşmamız her türlü olasılığı aşan
bir rastlantı mıydı
bu yüzden aynı duraklarda beklediğimiz halde
ayrı sayfalara yazıldı tarihimiz
hem yabancı hem sevgili gibi
gündüze tek güneş
geceye çok yıldız olağandı
ama
kimi dönemlerde değişik bulutlarımızın
birbirine karışmasından
patlayan o yakıcı şimşeklerin
anlaşılmadı
hangimizin yüreğinde
daha derin yarıklar açtığı

13 Aralık 1985

sözsüz bir konuşmaydı
bir şey sormadın
doğal gelişimindeydi yeryüzü
yoktu verilecek bir yanıt
sormadın bir şey
bir açtım bir kapadım gözlerimi

göğsümden kalkan kuş bir sessiz çığlıktı
hayır dedin
gövdenin derinliğinden
duydum onu yoğun bir sancının
başlangıcı gibi

yüksek akım geçiren
yalıtılmış iki tel uzansa yan yana
çaprazlasa birbirini bir üstten
bir alttan
giderek
bir yerde düğümlenseler
bir kıvılcım çıkar mı

15 Nisan 1986

KUKLALAR

kendim yok gölgem var
olmayan bir ağacın gölgesi gibi
duruşum güneşte
bir orman çağrışımına yakın

çağırıyor ortasına
susuzluğa çarpmış sevgilileri
yakamozdan bir deniz
anısına sardırmak için

daha bir kez bile öpüşmeden
birbirine değmeden parmak uçları
sanki sinirleri kopmuş
boşluktaki kuklalar

burada bana uzak
sönmüş gözleriyle boş gövdeler
ne aradıkları
nereye baktıkları bilinmeyen

13 Ekim 1986

TANIMLAR

her insan az çok kendisinden başka
bir eğretileridir

kimine göre bir anlamın taşıyıcısı
bir boşluk yaratma
ya da
rasgele boşluk doldurma ustası

dahası bu tanım
eğretilerine dek uzanır

şu gördüğün yüzler
yüz değil
maskedir
analarından doğdukları günden beri
değiştire değiştire
kullandıkları

saatlerini kurup
ilişkilerini ayarladıkları

28 Ekim 1986

geriye dönüşten
şimdiki zamana
bir sevinç merdiveni olmalı
yukarı çıkmak için
yukarı daha yukarı
bilinmeyen bir yıldıza doğru
kuş
neden çıkmıyor
kapısı açık kafesten
dışarısı yok
işte bir alışkanlık
hayır o ölüdür
kalmadı kuşla ilgisi
oysa
zaman burada
ben ozanım
bir karşı duruş

13 Aralık 1986

DALGA

duyuyorum o büyük sesi
bir dalga geliyor
alıp götürmek için
çöpe dönmüş gövdeyi

ulaşılmaz açıklarına
derinliğinden yalazlanmış
mercan çiçekli bir denizin
sonsuz uyumlu çalkantısına

yok eden kıyı düşüncesini
bir ada olmasına
burçlarında yer vermeyen
ancak seven kendi imgesini

o büyük dalga geliyor
görüyorum sesteki köpüğünü
hızlanmış bir çöpe göre
yüklemiş sırtıma cehennemi

8 Şubat 1987

DEVİNİM

bir şimşek bir parıltı
iyi uykular güzel düşler
ülkesine gideceğim
her şey
odamda kalacak

duyulmayan adımlarla gelmişsin
değildim burada
hiçbir yerde olmadığım gibi
gövdem
yalnızlığımın kalesidir
kapıları dört yöne açık çıkıp gitmişim
bir tin olarak
uzaklara daha uzaklara

dönem açelya dönemiydi
yamaçlarda ağaçlarda
bir devinim
erimemiş şubat karları
kimsenin bekleyecek zamanı
yoktu

ben ötelerdeydim
herkesten

3 Mart 1987

birlikteliğin uzun günü
yer yer ışıklar alacakaranlıklar
derin suların dibindeki basınç
ağaçlar var yeşeriyor
ağaçlar öylesine yerinde duruyor
tıpkı yalnızlığın
kendisi gibi
size bağlı ama siz
nereye bağlısınız bildiğiniz yok
bilmek istediğiniz de yok
artık
yeryüzü bu durumda boşalmıştır
her şey anlamını alıp gitmiştir
sizi açıkta bırakmıştır
ormanı olmayan bir ağaç
iskeleti olmayan bir kemik

4 Nisan 1987

bir güneşe bir kum saatine bakıyorum
zamanın ilginç algılanması geçiyor gövdemden
unutuyorum bulunduğum yeri
kendime de yabancılaşıyorum çevreye de
birden yitirilmiş bellek o ağzı açık kara mağara
ortadan kalkıyor yaşamla ölümün
iki yanlı bıçak gibi ayrımı
nerede denizlerin sesiyle dağların sesi
hiçbir yankı yok
belirleyecek olan gidilecek yönü

21 Mayıs 1987

GÖSTEREN

bunca sessizlikte
serüveni
sessizliği arayanın
doldurması gerek bu sayfayı
sanırım bir okuyan olacak
duyarlığım durma
başkaldır

çıkart karataşın suyunu
bak ne çok bekleyen var
daha yeni başladı
panayır

ip üstünde bir cambaz
sen kaldın
alevin
en acımasız sözcüklerini
ağzına dolduran

6 Haziran 1987

bir daha dokunmak istemediğim
şeyler yazıyorum buralara
bir uğrayan olsa
karıştırsa bu sayfaları
ne konuşur kim bilir
kızgın güneşe buzul rüzgâra karşı

gecenin göğsünde köstebekler dolaşıyor
toprağın ağrısı var sesi yok
kısalta kısalta yazıları
sıfıra indirmek gerekiyor
yerinde kalsın kâğıtların beyazlığı

işte günaydın demeden kimseye
bir duygusuzluk sorunu
çözüm bekliyor
kara bir düğümün içinde

26 Haziran 1987

savaş uykuyla
uyanıklık arasında geçiyor
ama yenenle yenilen
utkuyla bozgun bir arada
hepsi
kişinin tarihine kazılıyor
biçimler biçimsizlikler
oyuluyor çiziliyor
sert kayalara
sürüyor gecenin ağırlığı

bir ordu yürüyor
boğulmak için denize doğru
bense bilmiyorum artık
gözlerim
hangi kıyıda kaldı
neresi bulunduğum yer

bir yitilik kayası
ıssızlıkta duruyor

27 Haziran 1987

kendimi baştankara bir
ilişkinin akrep yuvasında
buluyorum
gökyüzü
uyandığımda
pasparlak bir cehennem mavis

gördüğüm yollar karmakarışık
kestirmeden gitsem
bilmiyorum
en uygunu hangisi

senin ağzına bakıyorum
ilk çağlardan kalma bir krater
lav püskürüyor
yaralanmış parçalanmış göğsüme

elin bir kuşun kanadı gibi değse
ölümün kanadı gibi değse
değse değse
her şey
bunlara değse

1 Temmuz 1987

her şey geceye oyuldu
gecenin gözlerine
orada okunacak yazdıklarım

sabahı bekliyor okuyucular
düşkurmak için

dağ yüksek gölge koyu
çoktan söndü yıldızlar
bıraktığım yerde

kimler görececek boşluğu

1 Ağustos 1987

acıların yaşı da mevsimleri de yoktur
hep gençtirler hep yenidirler
dirençlidirler yerlerini korumakta
oyuna gelmezler
gözleri açıktır uyumazlar
kendi kendileriyle beslenirler
biçilseler de hemen boy atarlar
ben acıların taşıyıcısı gözlemcisi gözeticisiyim
uyusam da
başucumda yanarlar sabahlara dek
dilleri alfabesizdir
konuşmazlar
dolaysız bir iletişim kurmakta ustadırlar

9 Ağustos 1987

ÖZET

bir karşılık versem
her şey duman olacak

yine de dağılmayacak
kuşku bulutu

bunun ağababası defterde
bulursanız okuyun

benden sonra ne kalacak
şimdi kestiremem

aradığım çiçek
çitlerin ötesinde

23 Eylül 1987

gövdemde daha gidemediğim
yerler var
karanlık mı aydınlık mı
bilmiyorum güneş nerede
güçsüzüm böyle
uzak iç yolculuklara çıkmak için
sanki ağır bir taş gibi
kalmışım burada
renksiz tarihsiz yaşıyorum
çoğu kez
anlamını yitirmiş oluyor
baktığım dokunduğum
bütün nesneler

bugüne nasıl geldiğimi
anlatmak istemem kimseye
aslında gelmedim gidiyorum

12 Ekim 1987

OMURGA

denize sorsanız
kaptanlıkla ozanlık
bağdaşmaz der

çünkü kaptanlık
bir gemiyle öğrenilir
ozanlıkta kavran denizi
daha ilk bakışta

her dalga bir sözcüktür
bir imgedir her martı
her balık
devingen omurgası denizin

kıyılar kaptana göre
ancak ölçüyle
yaklaşılan noktalardır

oysa kıyısı yoktur ozanın
denizin olmadığı gibi
maviyle tuz

bir şiire girdikçe
anımsayın beni

7 Kasım 1987

beni bir anımsayan var
göğsü çarpıntılı yüreği kızgın birisi
bu gerçek değilse
nasıl hem yağmurlu
hem aydınlık oluyor gece

burada yalnızken masamda
gövdem niçin yolculuğa çıkıyor
nedensiz yere

dün yoktu yarın da yok
kimin gözlerinden geçiyorum şimdi
bir yağmurdan bu aydınlıktan
sabaha mı çıkılır
güneş ne zaman denize gömülmüştü

görsem de tanımayacağım
beni yoktan çıkaran
o acımasız belleği

10 Aralık 1987

MIYDİM

nasıl unutacak kendi iliğinden
bir bakışa boşaldığını

kaval kemiğimden geçen rüzgâr
seslendiriyor onu

ancak ben bilirim ardında kalan
bu apansız bu süresiz boşlukta

tersyüz bir balık gibi yüzen
fosforu bitmiş kısır döngü

dalgasız akıntısız sığ bir suda
düşünemeyen artık deniz çağrışımını

ağaçsız orman uçamayan kuş
gece gündüz arası belirsiz çizgi

ne kaldı o tek öpüşten
koruyabilir miydim sıcaklığını

4 Haziran 1988

kapımı çalarsın tedirgin ürkek
o ses bu sınırı aşmaz
ben evde değilim
içerdeyim oysa
duyarım yuvarlanırken günü gelen taşın
bir karıncayı ezdiğini
kuyruk teleğini sarstığını göçebe bir kırlangıcın

mevsimi nasıl dönüştürdüğünü yaşarım
bütün algılarım tetiktedir
ama durgunum
kasılmaz işaret parmağım
beklerim yurdu olmayan bir varlık gibi açık göz

parlar adresimin çaprazı
geçilmez yol kapalıdır çünkü

bir denize karşı bir sonsuz kara
kökdamarına çekiliyor
dövsün artık dalgalar birbirlerini beyaz
dipsiz uçurumun
üstünde benim bekleyen nöbetçi

zamana karşı görev alanım değişir
yapacaklarım değişmez
ölümsüz bir aşkın ölümüyle

yeniden kapım çalınıyor
bırak çalınsın peki ben nerdeyim

8 Haziran 1988

AÇIKLIK

benim şimdi yazdıklarım
bana göre olmadığı gibi
başkalarına göre de değil
ama belki senin
gözbebeğinde bir anahtar
kendiliğinden yola çıkmış
tutkuyla açmak için
arkası bomboş bu kapıyı
ya da bir kılıç beklemekte
yeniden kesmek için
aslında hiç düğümlenmemiş
havadaki bu kördüğümü

11 Temmuz 1988

geceye vardık gecenin anakalesine
bayrağımız yalnızlığımızdı
kımıldamayan bir yaprak gibiydik rüzgârda
ölümle
dirimin arasında ilkel bir canlıyı andırıyordu gövdemiz
havada uçan denizde yüzen bir balıktı sanki
ama daha sonra
aşka öncelik veren
bir müziğe gömüldük her şeyimizle
ağzımızın uzantıları sarmaşığı parmaklarımızın
örterken yeryüzünü alabildiğine
sessizlik çanlarından
yokluğa da durduk hiçliğe de bir günün derinliğinde

27 Eylül 1988

taşkın bir yağmur gelince
aşınır eski toprak
açığa çıkarım
gömlüğüm unutulmaktan
sürükler
aydınlık sular beni
hiçliğin de ötesinde
daha yeni bir anlama kavuşturmak için
örneğin bir ağaç
bir çalı
bir kuzgun
ya da bin yıl sonra çiçeklenecek
kara bir aşk tohumu gibi
kalırım
güneş kayada bile olsa
küçük bir kök yeter
bir penceredir
geceye
gündüze karışı
koşarım koşarım
göğsüm vurur en gergin ipe
dayanırım soluksuz
sökülür göğünden
o ağır bulut geçer

4 Ekim 1988

bir aldatmaca değilse bu görünüm
adlandırmanın alışılmışlığın mavisi
dışarı taşıdı sözcüğünden
yemyeşil zeytin sergisine döndü
deniz böyle diyorduk ona
sanki çevrilen bir sayfa önümüzde
oysa kıyıda buna neden olacak
her dönemin eşiği ağaçlar yoktu
bu apansız değişimi yorumlayamadık
beş altı kişiydik kayıkta
yüzlerimizle beşe altıya bölündük
kimse kimseyi tanıyamadı
parçalanmıştı kışüstüne çekilen ağ
biz kendimize tutsak balıklar özgür
öncel bir kurgu muydu
ilk algıdan son algıya dek
ilişkilere göre kurulu bu denklem

14 Nisan 1990

BURGAÇ

kerterizi olmayan
kırmızı özgür şamandıra
denizde
büyük balığını kovalıyor
derin suların

rüzgâr çok çabuk yön değiştiriyor
burgaçlanan evren
yemsiz kalmış gibi
çığlıklar uğultular salmakta

bütün kıyılar parçalanmış
iskele ev yok artık

çözölmüş martı yumakları
iğne iplik tutmuyor parmaklar
yamamak için
tıftıklenmiş yelkeni

14 Nisan 1990

boş bir tekne duruyor kıyıda
küreksiz yelkensiz halatsız
yanlamasına bırakılmış
göze bir ıssızlık gibi yaralı
görünüşüyle
çalkalanıyor içindeki su
omurgasına vurdukça dalgalar
başüstünde bir martı ölüsü
dün geceki fırtınadan kalmış
bir daha yüzdürülmesini
beklediği sanılır teknenin
canlanmasını
denize açılırlarsa
yeniden dirileceğini
eşini bulacağını bir umuttan
koparak öyle
nerede boğulmuşlarsa sanki

23 Nisan 1990

ANLAM

bunun anlamı yok denecek
olsun anlamsızlık da
yanan bir örtüdür
kapat üstünü başka bir anlamın

bir yıl daha ateşlendiğin gün
görmek istedim seni

11 Mayıs 1990

unutmuş gitmişsiniz birbirinizi
anlamsız bir boşlukta
yabancılaşmanın sonuna dek
yok bir sığınağınız ortak bir ağacınız
aranızdan hızlı akan su
ilgisizdir o yakada bu yakada oluşunuza
karşılık bir karşıtlık bile değildir
ancak anımsatıcı bir çalgıdan
havaya yayılan tuhaf müzik
ayrı ayrı gövdeler için
değişik tekil yaralar açmayı sürdürüyor
hem bu acılar özgüldür
başka başkadır dilleri derinlikleri
bundan ötürü herkes kum saatine bağlı kalacak
ama yaşamayacak aynı zamanı
ağır çeken öznellikte
kaçınılmaz bir sonuç
hata payları yüksekti kucaklaşırken
coşkuları değerlendirmeniz
yanlış ölçülere vurmanız aşkı
dıştan içe bir yanılgıydı
yaprakların sararmadan
nasıl döküldüğünü görmediniz

29 Aralık 1992

SORUŞTURMA

çekirdekten kabuđa dek
kendisine bir yol açmış kurda bakıyorum
az kaldı zarın delinmesine
bir tutku bu güneşe çıkmak istiyor

bütün anlam gösterdiği çabada
geleceğe ilişkin tasarıda
hep özü aşan beklentiler daha ötesiyle
bilmiyor sonrası baş dönmesi boşluk
yediği bunca zaman
yarıçapı değil mi dünyanın

çevresi böylesine kapkara bir karanlıkken
şimdi nasıl bir yer bulunacak
havası kaçmış düşselliklere

15 Ocak 1993

masanın bir ucundan öteki ucuna
usdışı bir uzaklık
gelgitleri olmayan bir deniz

karşılaştırılmaz bir kuş uçuşuyla
bin ışık yılı bir ilgisizlik
bir el bir el üstünde durabilir

saçmanın anlamsızlığın dölüdür
sanki bir alışkanlığa uğramış gibi
kendi kendisini yineleyebilir

böyle bir durum saptaması işte
dalgaboyu belli değil henüz
abecesi de bilinmiyor şimdilik

13 Mart 1993

yıldız yok ateşböceği yok
nasıl kısaltabilirim gece sözcüğünü
tez uyak ulaşmak için
tan çizgisine

yerimden kuşkuluyum çünkü
sonsuz bir ip görüyorum yansımasız
yumaklanması gerek ya da yakılması

ses bu sese karşı uygun düşmüyor
bir uyumsuzluk gibiyim dünyada
kendi karşıtından çıkan
bir ısırgan otu
nerdeyse

özsuyunu bırakıyor bardağıma
saatim mi durmuş
camında akrep çiyen

bir türlü yere düşmüyor
dalından kopan gece

aşk mı o hep sürüncemede

13 Nisan 1993

aşk için ne söyleyebilirim
dilsizim bu konuda
yitirdi anlamını öğrendiğim sözcükler

nasıl anlatabilirim
ölesiye yaşadığım ilk çarpıntılarımı size
şimdiyse bunlar yüzümden
hiç okunmaz yazılardır bakanlara

bir tür mutluluğu andıran
acılar öne çıkabilir

ölüm gibidir o ilk öpüşmenin tadı
önceniz sonranız yoktur
belleyin ne kadar sürerse
anısı böyle düşlerin

ama asla unutmayın
bunlar aşkın tanımlaması değildir
şöyle böyle uçuşmalardır

bakın bir çiçeğin üstünde işte
çok renkli bir yaz kelebeği

gördünüz gerçeküstü mü gerçekdışı mı
çözebilecek misiniz acaba
kara kuma yazdıklarını rüzgârın

ya ne diyeceksiniz artık
gelgitlerine denizin

30 Haziran 1993

uzak sesinin dokunuşu
düğümleñip kaldı boğazımda

çözölmesini bekliyorum
hoş bir anıya dönüşmesi için

burada yalnızlıktan başka bir şey yok
bütün nesneler unutmuş havasını

küçük bir rüzgâr bile geçmiyor
suskun suların derisinden

hep böyle yıldızsız mı kalacak
bu karadüğümün gecesi

uzar gider dönüşsüz bir yolculuk
parmağımın uzandığı yönde

çoktan sönmüş bir denizfeneri
oysa ne denizdeyim ne karada

şimdi böylesine
yersizin birisiyim

27 Eylül 1993

yalın küçük bir nesne sanki
ev sözcüğü iki harften oluşuyor
harfler daha da küçük
ayrı ayrı dururken evden
ne kadar az bir yer kaplıyor kâğıt üstünde
görünmeyebilir ev ilk bakışta kimi kez
dile getirilince
belki uyumlu bir ses kabarcığı
bir anda uçup gidiyor
amacı görünmez bir kuş olmak
bir tuzağa düşmemek için
müzik denemez ona

oysa ne sonsuz bir alfabe
kurabiliyoruz bu ufacık nesneden
geçmişi şimdisi geleceği yazılabilir
kaç renkli bir zaman sayfası
art arda getirilince kitaplık dolusu kitaplar
her anlama çekilebilir bir suyun kafesi
bir özgürlük gibi yaşıyoruz içinde
en ağır tutsaklığı
bu başı sonu olmayan bir öykü
bir söylence

./..

dışına çıkamıyoruz bir türlü şimdiden
seninle hangi yöne doğru baksak
sözde bile bir gövde değiliz
ama bir ev yapıdan çok bir gövdedir
bir kıvılcımla yanar yakabilir de
geçmişimiz ne yazmış ki
dağılmış bir yığın kil tablet
çiviyazısız bir tümsek
şimdiyi geleceği nasıl okuyalım
bir alfabemiz yokken

9 Ocak 1994

akşam yine pusluydu
bu yakasında durduk denizin
kıyı çizgisinde
hiç konuşmadan yan yana
kaynağı tekti suskunluğumuzun
aynıydı dinlediğimiz sesler
nereye niçin baktığımız belliydi
ilk ışıkları yanmağa başlayan
açıktaki adalar
öylesine yakındı ki bize
bir çakıltaşı fırlatsam
kırılacaktı balkon camları
kayıkhanesinde
ilk kucaklaştığımız
o eski görkemli yalının

12 Ocak 1994

bir kara pelerin içinde
aşkla ölüm ikilisi
birbirine sarılmışlar
donmamak için kar yağarken
bir madalyon
ön yüzünde çiçek açan
yaprak dökendir
arka yüzünde

dolaşır bununla kızıoğlankız
boynunda bir altın zincir
pencerede kimi zaman
bir yüz görünürse
kimi zaman öteki yüz

bir gülümseme gibi görünür
düşlerle gerçekler
aynı sayfasında yaşamın
yanlışlarla doğrular

24 Ocak 1994

bir tezgâhı bile yok
ne atkısı var ne çözgüsü
el ayak istemez
bu bir aşk mekiği

içindeki o ısıtılı
kandolaşımını gösteren
o incecik saydam
sözcük ipliklerinden örülmüş
bir ağdasınız artık

hiç ayırdına varmadınız
bir giriş çıkış
kapısı olmadığının

ardından bastıran
bir apansızlık yaşantısı
ürpertisi ürküsüyle
değişik bir çarpıntının

bu sessiz bir ünlemdir
çığlık gerekmez

26 Şubat 1994

aşkın acıları birikir
ama bütünleşmez
başka başka ada gibidirler

açık denize serpilmiş
kökende bağlıdırlar birbirine
tepeler yüksek
yanardağları vardır

unutmak isterseniz bir gün
art arda püskürmek için
çizilmiş yüzünüze

15 Mart 1994

SÜRÜNCEME

açılardan doğar acılar
geçmezler yer değiştirmekle
başka başka renklere
boyanırlar belki bu sarmaşıklar

tıpkı gölgeleriniz gibi
tıpkı aşklarınız maskeleriniz gibi
taşındığınız bütün evlerde

yepyeniyken odalar pencereler
araç gereçler tümüyle
o saksılar giysiler

bir zamanaşımına uğrasalar bile
kesintisiz bir yara işler
sesini duymak için
hiçbir kulak gerekmez

döner bir yelkovan akreple
sanki bir göz mü bekler
daha ne acılar varken

8 Haziran 1994

bu bir ev temizliğıydi
yapıldı günboyu titiz ellerce
tozu alındı bütün
konumu durumu değıştirildi her eşyanın
sözde bir başkalık adına

odadan odaya geçildi durmadan
arılar bal taşır gibi bir kovana
tümüyle izledim olup biteni
bir şaşkınlık içinde

oysa her şey ölüydü ama yaşayan
bir tarihi bir anısı vardı
istemiyordu hiç tedirginlik
bulunduğı yerde
soluk alıp verecekti sanki sonsuza dek

ev değışmedi yok oldu
ben donakaldım
ortaya yeni çıkan
bu boşlukta

18 Haziran 1994

çınlayan kemiklerle o parka gittin
yerindeydi güz sarısı ağaçlar
boş sıralar yerindeydi
bir karşıtlık gibiydi yeniden yeşermiş
çimenleri yağmurun
son damlacıkları parıldıyordu
dökülmüş yapraklar üstünde
dolaşıyordu saksagañanlar alakargalar boz kuşlar
küçük serçelerin cıvıltıları
havada gecikmiş
birkaç esrik kelebek
ölüm beyazı sanki

iyi mi yaptın o parka gitmekle
değil miydi bunların hepsi
ıssızlıkların hüznlerin simgeleri
dahası acıların
hangisi eksikti sende

28 Haziran 1994

bir sorunu var biliyorum
boş deniz kabuklarının yüreğine
girip çıkan
bu kırgın ikindi rüzgârının
biliyorum ne aradığını
biraz da küskün görüyorum onu
tutup saklayamadığı için
belki kalbura dönmüş
belleği yüzünden
okunuyor yaşlandığı da

anımsıyorum geçen yıl bugün
bu kıyıda hatta bu saatte
mırıldanmıştın bana
bir aşk şarkısını
ıslanmış ipeğiyle sesinin
o rengi o tınısı
sürüp gidiyor
belleğimin binlerce küçük
çanları içinde
öyle hafif çınlayarak

demek bu kırgın rüzgâr
bu kendisine küskün rüzgâr
hiç yitirmemiş umudunu
yitirmeyecek de bana kalırsa
o aşk şarkısını bulacak kuşkusuz
yüreğinin derinliğinde
bu ölü kabuklardan birisinin

30 Haziran 1994

bir rastlantının attığı ilk düğümü
çözmek için bir kılıç gerekmez
yerinde bir sözcük
yeterlidir bunun için

gereken yalnızca bilmek duymaktır
bu düğümün neleri anlatmak istediğini
iki varoluş
iki yokoluş arasında

önce kimin yön değiştireceğini
hiç kimse görmeden
bir kapı açılmamışken daha

14 Temmuz 1994

bir karanlık rüzgâr
tüneline döndü dünya
uçuruluyorum
ancak görülemeyecek kadar
küçük bir toz parçasıyım
öyle duyuyorum kendimi
başka türlü nasıl olur
uçuruluyorum uçuruluyorum
bir uçtan
ötekine doğru
devce üfürülmüş gibiyim
hiç bilmeden
ışığa mı çıkacağım
daha da karanlığa mı
neresi tutunacağım yer
bu sökülmüş
bu kurumuş köklerle

15 Temmuz 1994

bu yanıltıcı iyileşme
bu yanıltıcı sessizlik şimdi
gümbürdemez daha
belki susmuştur biraz
derinlerde acının davulu

bir kasnak bir tokmak bir el
iki gergin derisiyle
orada duruyor
karanlık suyun dibindeki
bir batık gibi diri
bekliyor açıkgöz

istediği yalnızca
küçük anı kırıntularından
bir anımsama zinciri
ses o sestir
yüzeye vurmak için yine

21 Temmuz 1994

BETİM

hiç umulmadık çukurlar
vardır hatta uçurumlar bile
üstünde yürürken o acının

bir türlü varılmaz sonuna
tek bir ölüm yoktur
varolan yeni eklemlenmelerdir
halkaları o sonsuz zincirin
pas vurur pas üstüne

arada bir yıldız da düşer
uzağa çekilmiş suyuna
o acıyla bu acının

23 Temmuz 1994

GÜNEŞSİZ

gölge mi sıkıntılı daha
yoksa ben mi
çok şeyi karıştırıyorum birbirine

ne geçtiyse aramızdan
birlikte yürürken o daracık patikayı
karşılıklı iki dilsizlik
bir susma ağır
öyle taşınır gibi değil bir şey
sanki görünmez bir tel yüksek gerilim
ansızın kopacakmış havasıyla
tedirginiz

bir kasırga öncesi
olabildiğince

ne olacaksa olsun ortasında durup bekledik
kara bir bakışın
bu göbekbağını koparmasını
bir vuruşta

neysek ikimiz

19 Mayıs 1995

ikinci bir ormandır
ağaçların izdüşümü suda
aynı köke bağlı
bir simgedir ışık gölge oyunu
ipler elindedir güneşin
kuşların şarkısı
balıkların da şarkısıdır

gölün yüzeyinden sektirdiğim
küçük taş bir ivedilik
bir önceliktir
tez buldu seninkini
o görünmez karşı kıyıda
bir kavuşma çılgılığı

bir öztutku bir özcoşkunun
birbirine karışmasıdır
değil iki taş parçası
yan yana ayrı ayrı çarpan
şimdi tektaş
bir yürektir orada

31 Mayıs 1995

taşı kırmadan önce
yüreği parçala
içindeki boşluğu gör
seni yutmak isteyen ağzı

damar damar çekilmiş
bir derinlikte
burgaçlanan kanı
duy tepesi uçmuş yanardağı

dürtersin diretirsın
geri döner
tıkalı bir baca sıkıntılı
kırk düğüm bir ip
o çözümsüz kelepçe

dolar içeri ağır duman
sorun üstüne sorun
ne kapı
ne pencere açık

18 Haziran 1995

bir çekmece kapalıdır
anahtar elindeyse
açar bakarsın görmek için
dökersin içindekileri ortaya

her sevi bir gizdir eşsürem
yasak söz dilindeyse
evirsen çevirsen ne göreceksin
giz ötesinde bir giz daha

kısırdöngü bir başdöngüsüdür
bu deyim yerindeyse
çevren döner sen dönersin

bir yürek karşılıksız çarpar
yara hep derindeyse
şu sağaltım boşu boşuna

2 Aralık 1996

varsa ünlem dizenin içindedir
ya da şiirin bütününde
açık örtük anlam çağrışım tellerinden
yansıyan yankılanan seste renkte

duyulur kimi zaman sanki hıçkırık
o sarsıcı paralayıcı derin tını
öyle bir titreşim yürekbozan
bir dalga sürer gider etkisi dinmek bilmez

ama bunu yazıya vurunca sonda yerleşik
bir im gösterge ne gösterir
şimdiye dek hiç anlamadım yararını
göz için bir dik direk sevimsiz

5 Ocak 1997

BURGU

pas yürüyor sessizliktir
saat işliyor tıkırtı

gövde tutsaktır dolambacında
kendi damarlarının
atışlarını dinliyor tekdüze vurgu

kıskaç daralıyor
kıskanç yürekte sancı

su damlıyor yukardan şıp şıp
deliyor altbilinci
ki o karınca yuvasıdır
otlakta üstbilinç dağılmış sürüsüyle

anılar derinde karakutu
ipini salan bellektir

misina makara denizde
bir tekne sallantılı ağaç
parmakları kesik

ölü balıklar çıkıyor yüze
yüzertaş sakarmekeler

24 Ocak 1997

parçalamasın bir fırlayısta
o ışık ten üstünde
harelenmiş ipek giysiyi

çıplaklığa varmak isteyen
atılışının tasmaını sıkı tut
yatıştır onu
okşa onun bakışının
en yumuşak dokunuşlarıyla

ateş büyüsüyle sözün
yangın öpüşleriyle şüürin

sarmala onu hafif kucakla onu
havaya uçmasın bunca özen
soluğunu yavaşlat dingin ol

sürekli sağlam tut usunda
o tasmayı unutma sakın

24 Şubat 1997

sol göğsümde bir ağrım s ı ç an
ipini kim çekiyor benden önce
bir zamanlı zamansız
ölenler mi var doğanlar mı
yeni bir geceye yeni bir gündüze
bu gerçekse gidene demeli
güle güle bir yolculuk
geleni karşılamalı hoşgeldin bize
ne getirdin ne götüreceksin

bir belirsizlik var bunda
açıklaması yok çünkü
yalnız o sancımsı ç an soğuk ses
bir tekleme bir alışımıdır
o sıkma yumruk kırmızı tunçdöküm
bir ç an ki susmuyor hiç
kim ölecek kim doğacak
bekle bekle bir sarı tansöküm

hangi ağızdır o ki bağırarak
patlıyor beklediğiniz tufan

19 Haziran 1998

nerede görülmüştür
kendi kendisini beslediği
bir ateşin
hiç sönmediği kül bırakmadan

bakmayın siz arada bir
püskürmesine bir yanardağın
dibinde vardır
karanlık yedekçileri

izin vermezler
sürekli susmasına varmadan
arada bir
ocağına saman atarlar

aşk bir tutuşma olduğu kadar
bir şarkıdır da içli
seslemesi için
ateşli bir öpücük ister

bu bile yetmez ona dahası da
yanardağla karıştırmayın
kül olmadığı hiç
nerede görülmüştür

22 Temmuz 1998

sanki bir pencere
dışarı bakıyor
uykusuz gözbebeği dalgın
birden duyuyor ürküsü
yaz şimşeginin
nasıl parçaladığını
bir çarpmada gecenin
sonsuz karpuzunu

camkırıkları gökgürültüsü
saçılan simsiyah
çekirdekler dolduruyor
ağızına dek
yaralı boşluğunu
o senin yüreğinin

kendisine söyleyip çaldığı
ölmeye ağıt türküsü
sabah olmayacak artık
ipi kesik dirimin

30 Temmuz 1998

derisini yüzdüğün düş
av değil başka bir şeydi
yüklemi bir ölümün
çözumsuz denklemi yaşamın
üstlenmeden sorumlunu
nereye gidebilirsin
bir kendi kendine şimdi

vurduğun düş
çürüttüğün et

yakalandığın açgözlülük
yerinde sayıyor olduğunca
parıltısı o bıçağın
sönüyor sürekli gecende
göğün merdiveni yok
hani bir yıldızcık daha

koparmak için
bak uzay boş

9 Ağustos 1998

AŞKTA

bir kör çizgi vardır
geçebilirsiniz
geçemezsiniz
bak işte ben onu bilmem

bir körnokta vardır
görebilirsiniz
göremezsiniz
bak işte ben onu bilmem

bir kördüğüm vardır
çözebilirsiniz
çözemezsiniz
bak işte ben onu bilmem

bir köruçurum vardır
aşabilirsiniz
aşamazsınız
bak işte ben onu bilmem

bir körkuyu vardır
çıkabilirsiniz
çıkamazsınız
bak işte ben onu bilmem

18 Ağustos 1998

sessizlik yürümez mi
ayakları yok mu
yürür yürür
tıpkı müzik gibi
yoksa nasıl duyardık
o yumuşacık
kadife adımlarını
bu gece tamburunun
tek bir teli
bile
olmamasına karşın
nasıl bulabilirdi yolunu
karanlıkta
nasıl atacaktı tan
sonrası mı
sorma onu hiç
sonrasının da bir
sonrası varken

27 Temmuz 1999

karanlık bile olsa
kendi karanlığım
yaşardım işte
düşler renklerden gerçeğim
dünyam sonsuzdu

nedense geldin güzelduyunun
o acımasızlığı
keskileri çekiçleriyle
sözde güneşe çıkardın beni
bir şey gördüğü yok
gözlerimin
burası birkaç adım ötesiyle çöl
ne düş var ne aşk

nerde müziğin şarkının yeri
bir anı mı olacak
arkada bıraktıklarım

bir yordam hangi taşa ulaşısam
kapısı kapalı
penceresi açık değil
tutmüyor bacası
hepsi yoklukla eşdeğer
hiçliğin kafatası

boş kaldım anlamsızım
şimdi boşlukta yanıtsız
bir soruyum çıplak

8 Eylül 1999

ne kadar yüzülebilir
yan yana olunsa bile sürekli
sarpasında bir denizin
yalpasında dalgasında ne kadar
sıkılanmış düğümünde bir öpüşün
yakamozunda tuzlu tadında
mavisinde menevişinde
ne kadar kalabilir
soluk soluğa
kesintisiz bir yaşam

ne kadar dayanabilir
diz dize olunca bile sürekli
büyüsünde bir şarkının
o bağlayıcı ezgisinde ne kadar
ayaklanmış düğümünde bir öpüşün
sarmalında sarmasında bal
şimşeğinde yankısında
ne kadar dalabilir
gövde gövdeye
yıkıntısız bir akşam

26 Kasım 1999

kar daha yeni başlamıştı
bir anlamsızlığın eşiğindeydim
sen buradan giderken
masamda unuttuğun küçük kurşunkalem
kök saldı ayağa dikilerek
kuru tahta üstünde
ardından öylesine yeşillendi
donandı pembe çiçeklerle
tıpkı bir tür açığa vuruluş simgesiydi
bir tarih boyu
o aydınlık
o ısıltılı gülümsemeleriyle
odamı doldurdu
bununla da kalmadı dünyaya taşıtı
silinip gittim evimle kendimden
iz bırakmadan arkada
bana yer kalmamıştı hiç

Şiir Oku, Ocak-Şubat 2000

hiç mi ayırdına varmadın
 bu neyin göstergesidir
 neyin göndereni
 neyin gönderileni neye göre
 şimdi burada yan yana iki yabancı
 nesne gibi duruşumuz
 birbiriyle bağlantısız
 iletişimsiz eklentisiz birbiriyle
 bir anlamsızlık
 bir saçmalıktan bile daha yoksun
 bir depremin dik bir yamaçtan
 yuvarladığı iki taş parçası
 ne denirse densin
 sanki bir rastlantının aynı çukurda
 bir araya getirdiği sözde
 birlikte varoluş
 aslında yaşamasız ama arasan
 ince elesen de kaç kez
 bulabilir misin bir ortak payda
 bir gizem adına olsun
 bir ortak kırıntı
 bir ortak kırpıntıcık
 hani aramızda bir soluk alan
 bir soluk veren
 ayırdına varmadın mı hiç

belli biraz sonra yağmur yağacak
 öylece kalacağız işte
 dibinde çamurla bulanık suyun
 nice zorlansak da asla
 göremeyeceğiz birbirimizi

15 Aralık 2000

nice uzun sürdü yoksunluk
sığmaz sayıya ölçüye
anlatım kafesine girmez
siyah satenle astarlanmış
bir gökyüzü altında
soluk almak soluk vermek denirse
benimkine
yaşadım tekdüzeliğini acının
yerine oturmuş
ağırtışın ermişliğini
suskunluğunu evet
susuzluğunu da
tümüyle gövdemi kaplayan likenlerin
o kıpırtısız sessizliği içinde
ayırdına varmadım hayır
yadsınamaz
neyi niçin beklediğimin
sanki bu bir yazgıydı
bu akmayan bu donmuş
süresizlik
bu bakışsız göz
kapakları altında iki ölü

29 Nisan 2001

herkes güllere bakıyor
ateşböceklerine

görmüyor yabansı güzelliğini
ayrık s otların

ya da çarpıcılığını
albenisini gizemini taşların

herkes gürültüsünde dünyanın
patırtısında açmış

kulağını dinliyor coşumuyla
duymuyor başka ses

dinlemiyor asla müziğini
gizil sessizliğin

./..

herkes şimşirlerini makaslıyor
içinde dolambacının

kıstırıcıdır bildiği bildik
geçemiyor daha ötesine

ne yapsın ürküsünü
çekimini bilinmezliğin

herkes çöplerini atıyor
bahçesine başkasının

aldırmıyor çaldığına kaç tel
yanılgısına düşmüş şiirin

bırakmış neliğini nedirliğini
söz bilgenin bilicinin

15 Temmuz 2001

dili dille değiştirmek için
suyu suyla ateşi ateşle
aşkı aşkla yüreği yürekle
dönüşümü dönüşümle aynı değişimi
değişimle oluşan havada
soluk alıp soluk vermek için
harflerin sözcüklerin
başkaca eklemelenmesi gerek
yabansı ayırıksı kuşun
tüylenmesi kanatlanması
özgürleşmesi için
tokuşması birbiriyle bunların da
dahası etkileşimi tepkileşimi
tümünden yenileşmesi için
dinamitlemek
topa tutmak gerek
eski yapıları eski aşkları
moloza çevirmek toza
tozu sıfıra
bu bile yetmez sıfırın altına da
düşmeyi göze almak
uçurumu acıları dışlanmayı
yanbakışları alaysamaları
hiçlemeleri hatta
çokkatmanlı bir anlamın
saklı evindeymiş gibi
gizemgiz dolaşmak gerek
değiştirmek için dili dille

27 Kasım 2002

omuzunda son basamağı kırık
bir iskele vardı upuzun
sol eliyle tutuyordu onu
izledim sağ elinde ağır bir çekiç
bir dağa tırmanıyordu
amacı neyse düşe yuvarlana

sezgime göre sanırım
göge çıkacaktı doruğa varınca
kendince bir şey yapacaktı
tepeye baktım sisler karlar
içindeydi göremedim ne yaptığını
gece bastırınca geri döndüm
ilk basamağa inmeden
hışırısını gümbürtüsünü duydum
yutucu bir ürküntüyle
birden anladım ne sonsuz
bir çığın koptuğunu

ilgi duyanlar olursa birisi
bir şeyler yazsın ya da söylesin
tümüyle gömülmeden bize
o diplere yokluğa unutuşa
sonunu bu kurmacanın
şimdi ne olup ne olmadığını

2 Mart 2003

kar yağarkendi o kadardı gün
alaz dansı vardı ocakta
plakta mozart konçertosu yaylıçalgılar
geçercesine kendimden öteye solo
viyolonsel ezgisiyle birden
bir zaman atlaması oldu
bir bellek yarılması

uçtuğum boşlukta
anımsayamadım niçin koptuğumu
yuvarlandığımı kaç basamak
neyle parçalandığımı
böylesine dünyanın böylesine tenle tinin
ayrışmasını tıpide savruda

birden yıkımı gördüm
o apansız çöküşü
yalaz yoktu ocakta peki ya konçerto
kuşku plak mı durmuştu
dönüş hiç başlamamıştı olabilir

bir düşünüş gerçekleşmişti artık
kırıldım buztaşa döndüm durmasın kar
daha da örtsün beni kapasın beni
uzasın sonsuza bu requiem

4 Şubat 2004

duyduğum esinti onun esintisi
üfleniyor flütü kanın
uzun sürdü kuluçkasında aşk
bekledim uzun sürdü
saydı yineledi günlerini
ışığa çıkmak için ilk ses filizlerinden
yapraklar
yapraklar sonsuza açılmak
şimdi gölgeler mi gündoğusunu
arka bir yerde
bir kuşku
kararmış çiçekleri
çok uzak sanılır tedirginliğin
yıkıcı dalgaları birden
devirir mi
sürekli ezgi değiştiren o görünmez
flüte karşı kan
bunca beklemek
saatin kurgusu bunca zaman
aşktan söz edilecek ha
varsa yoksa bu sözcük toz olsun
daha beklemek bana düşer mi
düşer düşer de
artık çekip giderim bu duraktan
boşluğu başkası doldursun

Üç Nokta, 2006

Halil İbrahim Bahar, büyük bir şair. Ömrünce şiire çalıştı, şiirler yazdı, şiir üzerine düşündü. Bir dönemin en önemli edebiyat dergisi *Soyut*'u yıllarca yayına hazırladı, pek çok genç şairin, yazarın ortaya çıkmasına aracılık etti. Sıradışı bir tutumla, yaşarken hiç kitap yayımlamadı, ardında yayına hazır çok sayıda kitap dosyası bıraktı. Seçilmiş şiirlerinden oluşan *Çok İncelikler Vardı Dünyada*'nın yayımlanmasıyla, şairin –büyük bir çoğunluğu ilk kez gün ışığına çıkacak olan– şiirleri okurla buluşuyor.

Soyut'u uzun yıllar çıkarmış, birçok önemli dergide şiirleri, yazıları yayımlanmış önemli bir şair olmasına karşın Halil İbrahim Bahar birçok antolojide yer almıyor. Şiiri hakkında yazılan yazı, birkaç satırlık değinmeleri saymazsak, neredeyse hiç yok. Bunda şiirlerinin kitaplaşmamış olmasının etkisi yadsınamaz. Yazın eleştirisinin kitap odaklılığını, kitap fetişizmini Bahar örneğinden yola çıkarak sorgulamak, eleştirmek gerekiyor belki de.

Başta Cemal Süreya olmak üzere birçok şair dostunun ısrarlarına ve yayımlayacak her türlü olanağa sahip olmasına karşın şiirlerini kitap olarak yayımlamamış olması ayrıksı bir tutum. Herkesin var gücüyle görünür olmaya çalıştığı, bunun için her türlü ilişkiyi, olanağı arsızca seferber ettiği zamanımızdan bakıldığında, Bahar'ın kendisini adeta görünmez kılan bu geri çekilişi, daha da ilginçleşiyor. Şiiri bir varoluş olarak gören, bunun dışındaki uğraşları gereksiz bulan, hiç kitaplaştırmasa da şiirine, şiirinin kalıcılığına güvenen bir şair var karşımızda.

İlk dönemlerinde İkinci Yeni etkileri görülse de, bundan hızla uzaklaşmış, kendine özgü bir sese ve yapıya ulaşmış, özgün bir şiir kurmuştur. Hem kendinden önceki şiirle hem de kendi şiiriyle sürekli bir hesaplaşma içindedir, bu hesaplaşma özgünleşme çabasının temelini oluşturur. Özgünlüğe ulaşmak için de yerleşmiş şiir anlayışlarına, ortak/beylik öğelere uzak durmuş, kuramlara yaslanmaktan ısrarla kaçınmıştır. Türk şiirini, dünya şiirini yakından izlemiş, poetik yazıları, kitapları büyük bir iştahla, ama sorgulayarak, düşünerek, notlar alarak, yazarıyla adeta tartışarak okumuştur.

Evet, gerek şiirini kurarken, gerekse bireysel yaşantısında, kendisiyle ve çevresiyle sürekli bir hesaplama içindedir. İnsan ilişkilerindeki, toplumsal değerlerdeki çürüme, toplum içindeki bireyin derin acıları şiirlerine yansımıştır. Hayatının son dönemlerinde münzevi bir yaşantıyı tercih etmesi bütün bu çürümüşlüğe tepki olarak da nitelendirilebilir. Şiirlerinde aşk, erotizm, ölüm, yalnızlık temel izlekler olarak öne çıkar. Doğaya olan hayranlığı, sevgisi, özlemi şiirlerinde belirgindir. Şöyle der bir şiirinde: “*ben yazmasam da doğanın şiiri yeterlidir*” (“Kabuklar”, s. 56).

Bütünlüklü bir şiirdir Bahar’ın şiiri. İlk dizeden son dizeye bir yontucu titizliğiyle işlenmiştir şiirler, fazlalıkları atılmıştır, sağlam bir örgüsü vardır, anlam da imge de şiirin bütününe yayılmıştır. Bahar’ın şiirlerini okurken evrenin genişlediğini hissedersiniz, kendinizi farklı bir gerçekliğin derinliklerine çekilirken bulursunuz. Derinlikli olduğu kadar devinen de bir şiirdir bu, her okunuşunda yenilenen, okuyanı yenileyen bir şiir.

Yazdığı şiirleri dönüp bir daha okumaz Bahar, yazmış ve kurtulmuştur, dönüp yeniden okumaktansa yeni şiirlere çalışmayı sürdürür. Sisifos gibi her defasında sıfırdan başlar şiire, şiir yazmaya yazgılıdır ve yaşamı boyunca bu edim onun en büyük sorumluluğu olmuştur, yaşamındaki hiçbir şey bir gün olsun bu sorumluluğun önüne geçmemiştir.

Kendisini ‘su katılmamış bir karamsar’ olarak nitelendirse de, yazma ve yaratma edimi içinde bu karamsarlığını aşar. “Yaşamın güçlüklerinden doğan karamsarlık ancak şiirle ışığa dönüşür” onda, yazarken mutludur ve şiirlerinde umut da yaşama sevinci de ışıltısını sezdirir. Şiir Halil İbrahim Bahar’ın varoluşudur. Yazmak için dış dünyadan soyutlar kendini, içe çekilir, dış dünyanın, gündelik yaşamın küçük ayrıntılarının uzağında, kendine ve şiirine kapanır, kendi tarihini şiirle örer. Dış dünyanın hayhuyuna, ayrıntılarına, uyarılarına kendisini kapatarak, perdelerin ve tüm ışıkların kapatıldığı, yalnızca bir masa lambasının aydınlatığı evinde, iç dünyasına, bilinçdışına daha derinlemesine bir yolculuğa çıkabileceğini düşünmektedir belki de. 20 Mayıs 1984’te günlüğüne şunları yazar:

*kendi tarihim sürüyor
sürekli olarak kendime doğru çekildiğimi
tekliğe yalnızlığa ulaştığımı görüyorum
bu dış dünyadan gerçeklikten*

*kaçış anlamına gelmemelidir çünkü gerek öznel
gerekse nesnel açıdan gerçekliğin daha derin
daha yoğun bir algılanışı oluyor
dikkati dağıtan küçük güncelliklerden
bir tür arınma*

Şiiri düşe benzeten Bahar'a göre şiirin oluşumu bilinçdışının işleyişini, devinimini yansıtır, bu nedenle de düşünceyle, konuyla, belirlenmiş bir ön tasarıyla şiir yazılamaz: “*Şiir temadan, konudan, düşünceden değil, yaşamdan, derin bir duyarlılığın süzgecinden imgeleşerek çıkar. Bu bakımdan düşe benzetilebilir. Düşlerse önceden yönetilemez. Onun için, bir ön belirlemeyle şiir yazılamaz. Şiirde tema da, düşünce de olabilir, ama bu önceden belirlenmiş değildir, şiirin yazılışıyla ortaya çıkan bir durumdur, şiirin önüne geçmemesi gerekir.*” Şiiri bilinçdışından çeker çıkarır Bahar, şiirlerini daktilosuyla, bir tür otomatizmle yazar, sonrasında üzerinde yeniden çalışır, işler, düzeltmeler, değişiklikler yapar. Yazma yöntemiyle üstgerçekçilere yaklaşıırken, şiir işçiliğiyle onlardan uzaklaşır.

İlk dönemlerindeki bazı şiirlerini dışarıda tutacak olursak, şiirlerinde büyük harf kullanmaması, noktalama imlerine yer vermemesi, tek sözcükten oluşan şiir başlıkları şiirin biçimsel özellikleri olarak öne çıkar.

Halil İbrahim Bahar yaşarken hiç kitap yayımlamadı, öldüğünde ardında çok sayıda yayına hazır kitap dosyası bıraktı. Daktilo edilmiş, adlandırılmış, özenle ciltlenmiş onlarca kitap dosyası... Binlerce şiirlik bir toplam... Böylesi bir külliyatı yayımlamak bizim gücümüzü aşan bir yerde duruyordu. Bir ucundan yayımlamaya başlasak bile tümünün yayımlanması uzun yıllar alacaktı. Hal böyle olunca, seçilmiş şiirlerini kitaplaştırarak işe başlamanın daha doğru olacağını düşündüm. Binlerce şiiri notlar alarak tek tek okudum. Kitaba alacağım şiirleri seçerken çok zorlandım, gün ışığına çıkacakları günü bekleyen binlerce şiir devinerek bana doğru akıyordu. Bu zorluk ilk okumada seçtiğim şiirler arasından kitaba yönelik ikinci ve üçüncü bir seçme yaparken daha da arttı. Çalışma süresince Halil İbrahim Bahar'ın varlığını hep yanı başımda hissettim, çalışmamın paralelinde –onu daha iyi tanımak, anlamak adına– yazılarını, güncelerini okudum, tanıyanlardan onu dinledim. Şiirleri seçerken elbette kendi beğeni ölçütlerim-

den yola çıktım, Bahar'ın şiirini en iyi yansıtacak, onu en iyi temsil edecek şiirleri örneklemek kaygısıyla hareket ettim.

Şiirlere kitapta tarihsel sıralamayla yer verdim. Kitabın sonuna Şiir Başlıkları Dizini ekledim.

İki yıldan fazla süren bu çalışmaya son halini vermiş olmanın, kitabı yayımlamanın mutluluğu içindeyim.

Kitabın önsözünü yazan sevgili ağabeyim Özdemir İnce'ye; *Soyut* arşivinin taranması konusunda desteğini esirgemeyen değerli dostum Nedim Yeşiloğlu'na; Halil İbrahim Bahar'ın arşivinden çıkan ve yakın dostu Sait Maden tarafından çizilen portresini kitap kapağında kullanmamıza izin veren Sarp Maden'e; Halil İbrahim Bahar'ın dosyalarını bizlere emanet eden, başta Can Bahar olmak üzere, tüm Bahar ailesine sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum.

ÜVERCİKA

Şiir kitabını gün gün beklediğim,
yayımlanması için

her şeyi yapmaya
hazır olduğum

ilginç,

benzersiz

şair

21 Mayıs
1988

Halil İbrahim Bahar
için

sevgiyle

Cemal Süreya

Cemal Süreya'nın Halil İbrahim Bahar'a imzaladığı
Üvercinka kitabı.

"Şiir kitabını gün gün beklediğim, yayımlanması için her şeyi yapmaya hazır olduğum, ilginç, benzersiz şair Halil İbrahim Bahar için sevgiyle"

Cemal Süreya
21 Mayıs 1988

Şiir Başlıkları Dizini

- Acıpark • 127
Açıklık • 106
Afiş • 40
Alaza • 142
Algı • 145
Anlam • 112
Arama • 111
Arınma • 83
Armada • 53
Aşkta • 144
Ayaz • 79
Aydınlıkta • 74
Ayrışım • 113
- Bakarken • 93
Balık • 67
Başta • 129
Beklemeler • 68
Belirsizlikler • 117
Betim • 132
Boşunalık • 82
Bozum • 47
Burgaç • 110
Burgu • 138
- Cendere • 63
- Çınlayan • 128
- Da • 29
- Dalga • 90
Dedemin Sakalı Uzamaktan • 25
Değmese • 97
Derinde • 134
Devinim • 91
Dilim • 66
Dokunulmazlık • 126
Durumsu • 92
Duruken • 49
Düğüm • 65
Düşüş • 32
Düz • 148
- Gazel • 60
Gitmek • 101
Gittikçe • 80
Gülmekten Ölen Ata Ağıt • 26
Güneşsiz • 133
Güzelleme • 52
Gölgesiz • 78
Görgü • 137
Görürsek • 64
Gösteren • 94
- Halat • 36
Heryerde • 105
- İkilem • 59
İkisi • 81
İlgi • 89

İnce • 143

Kabuk • 77

Kabuklar • 56

Kalmayan • 41

Karası • 73

Karşım • 156

Kayıhta • 109

Kesit • 141

Kıskaç • 140

Kışgil • 155

Kimse • 103

Koşmaca • 69

Köküyle • 130

Kör • 61

Körsen • 118

Kuklalar • 87

Lifler • 76

Makas • 98

Masadaki • 58

Mayın • 57

Merdiven • 54

Mezmurlar • 30

Miydim • 104

Oğlankız • 122

Okunmaz • 95

Omurga • 102

Onlar • 99

Ortam • 70

Oyası • 96

Örtme • 107

Örtük • 136

Öteberi • 55

Özet • 100

Özüm • 150

Pas • 48

Peygamber • 33

Pota • 84

Sa • 38

Saklıyüz • 124

Salyangozlu • 75

Sam • 39

Sancı • 146

Saplantı • 135

Sarmal • 85

Sarsıntı • 43

Sedefler • 51

Sırça • 121

Simyaca • 153

Sonrasız • 72

Soruşturma • 114

Sönmüş • 50

Süre • 108

Süresiz • 116

Sürgün • 44

Sürünceme • 125

Takıntı • 147

Tanımlar • 88

Tansık • 45

Unutmadan • 71

Uzaklaşmalar • 115

Ürkü • 131

Varsa • 151

Yalıtım • 86

Yamalak • 149

Yanarca • 123

Yargıcın Şapkası Papaz Kaçtı • 27

Yazmaca • 119

Yukarı • 154

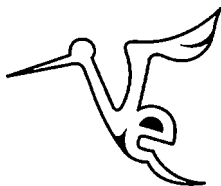
Yutma • 139

Yükler • 46

Zincir • 62

Çok İncelikler Vardı Dünyada, Halil İbrahim Bahar
1. Basım, Şubat 2016

Bu kitap 1000 adet basılmış ve
tümü numaralanmıştır.

Sahi, sizdeki kaç nolu nüsha?
Kitap Takip Sistemi'mize hemen kaydettirebilirsiniz.
www.veyayinevi.com/kitap-takip-sistemi